

ADEVĂRUL ÎN LIBERTATE

ZIAR INDEPENDENT - EXPRESIE A OPINIEI
PUBLICE DIN JUDEȚUL CLUJ

ANUL II, NR. 189
VINERI 24 AUGUST 1990

8 PAGINI 2 LEI

PUTEM AVEA ÎNCREDERE?

Unul din factorii vizati de sondajul de opinie al oficiului "Dacia", sondaj ale cărui rezultate am început să le prezentăm în ziarul nostru de ieri, este acela al încrederii cetățeanului în politica actuală a conducerii statului, cât și în posibilitățile reale, în capacitatea guvernului de a rezolva problemele economico-sociale cu care ne confruntăm. Sursa de încredere o poate constitui și luarea în calcul a unor planuri mai îndepărtate, de perspectivă, ale problemelor noastre de bază. Privind chiar factorul încredere, direct formulat în două dintre întrebările, să notăm răspunsurile. "Aveți încredere în organele alese la 20 mai 1990?" e prima întrebare. "Da", răspund 87,50 la sută din cei chestionați, răspuns ce coincide aproape perfect cu procentajul obținut la alegeri de formațiunea politică majoritară, inclusiv de președintele țării. "Nu", răspund 5,60 la sută din chestionați, iar 3,40 la sută opinează că "încă nu". Restul (de fapt, 3,30 la sută) nu se pronunță. E vorba, așadar, de deputați și senatori, fiindcă în privința președintelui lucrurile se schimbă, în defavoarea domniei sale. La întrebarea "Aveți încredere în președintele Ion Iliescu?" numai 67,50 la sută răspund "Da", procentul celor nehotărâți sau negativisti fiind destul de ridicat. "Încă nu", spun 14,30 la sută din cei chestionați, și "Nu" declară 6,60 la sută. Adăugați celor 11,60 la sută care nu se pronunță, rezultă un procentaj deloc de neglijat privind scăderea popularității președintelui țării, scădere care, dacă poate fi extrapolată asupra întregii populații, trebuie să dea de gândit. Rădăcinile nu par a se afla doar în evenimentele din 13-15 iunie, ci și în "marginalizarea" relativă a președintelui, prin sporirea ponderii guvernului în rezolvarea (ori în așteptarea rezolvării) dificultăților ce ne întâmpină la tot pasul, prin ridicarea la rangul de vedete (grație televiziunii) a unui număr sporit de personalități politice (primul ministru, președinții celor două camere, unii deputați și senatori). Dacă acest sondaj de opinie, nu

Dan REBREANU

(Continuare în pag. 7)

Nimic nu s-a schimbat, domnule...

Cînd oamenii văd petrecîndu-se sub ochii lor sau aud povestindu-se despre un fapt reprobabil, mulți sînt tentați să concluzioneze, cu un ușor aer fatalist ori cu siguranța împlinirii unui gînd intim: "Nimic nu s-a schimbat, domnule". Și continuă: "Vasăzică așa, noi am luptat (chiar dacă și ei, aldoma multora, n-au ieșit în stradă nici în 21, nici în 22 decembrie 1989), ne-am pus pielea la bătaie, și pentru ce? Pentru cine? Uite că nimic nu s-a schimbat, nimic nu se schimbă". Și, din păcate, se petrec destule lucruri care să le servească drept argumente. Iată cîteva dintre ele. La o instituție din județ se hotărăște vânzarea la licitație a unei mașini. Ceea ce înseamnă că oricine poate să-și încerce șansa, bineînțeles dacă depune în prealabil o anumită sumă de bani. Doritori au fost mai mulți, fiecarea încercată să se înscrie la contabilitatea instituției respective. Dar, ciudat, nu li s-au primit cererile. Pentru ca, nu după mult timp, să afle că mașina a fost vîndută, totuși, cuiva, pe o sumă foarte mică. Cei ce n-au putut participa la promisiunea licitației (promisiune neonorată, deci) se lamentează acum, afirmînd, pătrunși de știința lor de a vedea dedesubturile tuturor faptelor petrecute în prezent și ale celor viitoare, că "nimic nu s-a schimbat, era de așteptat". Fără să se întrebă nici o clipă cine anume trebuie să hotărască, modul în care se vinde o mașină la licitație. Să vină primul ministru al guvernului, ori măcar prefectul împreună cu primarul localității în instituție pentru a controla cum a decurs o licitație ce pînă la urmă n-a mai avut loc? Sau să fie alcătuită o comisie guvernamentală, și așa sînt la modă comisii-

le, care să stea în instituțiile mai multe zile, să interogheze zeci de persoane, să întocmească un proces verbal ș.a.m.d.? Nu salarii instituției respective au datoria să vadă în ce fel se desfășoară oricare dintre activitățile specifice sau nu, care îi afectează deopotrivă pe toți sau numai pe o parte a lor? Sau, mulți muncitori ori ingineri din întreprinderi constată că există destui colegi care nu merg la serviciu, ori dacă merg muncesc cîteva ore, astfel ajungîndu-se în situația că numita întreprindere să producă mai puțin decît și-a propus, de nici decurgînd și penalizări la salarii. De unele unități se apropie chiar spectrul falimentului deocădată luînd forma unor salarii înjumătățite. Toți așteaptă măsuri din partea guvernului. Sigur, și guvernul trebuie să ia unele măsuri, care să creeze cadrul legal dezvoltării inițiativelor din întreprinderile economice. Dar se uită foarte ușor că numai prin muncă se poate produce, prin munca tuturor, și a constata că "nimic nu s-a schimbat", fără a pune umărul la schimbările așteptate, înseamnă a îngreuna și mai mult situația actuală. Dacă într-o întreprindere 10 la sută dintre muncitori lipsesc sau lucrează prost, sînt vinovați și ceilalți 90 la sută de rezultatul general slab, pentru că îi tolerează pe cei leneși. Întreprinderile, instituțiile în general, seamănă la ora actuală cu niște case fără stăpîni. Directorul nu îndrăznește să ia măsuri împotriva celor leneși, sindicatele par a nu

Valer CHIOREANU

(Continuare în pag. 7)

PROTEST

A fost redusă la tăcere o voce, o distinsă voce a emisiunilor în limba română de la Studioul Teritorial Tîrgu-Mureș. Un experimentat redactor, Petre Fontu — șef de rubrică la secția culturală a studioului — fire blîndă, cu un condei și o voce de pofundă lîmpezime și vibrație, închinată statornic adevărurilor în care ne găsim în demnitate, acest împătimit al profesiei sale de ziarist cu condeiul și cu microfonul, a fost maltratat în mod bestial în seara zilei de sîmbătă, 18 august 1990. Actul criminal s-a produs în apropierea statuii lui Eminescu din fața Casei de Cultură a Tineretului din Tîrgu-Mureș.

Starea victimei este deosebit de gravă. Profund indignați de această revoltătoare agresiune, redactorii, întregul personal al Studioului Teritorial de Radio Tîrgu-Mureș protestează în modul cel mai energic împotriva acestei inumane dezlănțiri asupra unui purtător de cuvînt și de opinie în slujba societății, a statornicirii unui cli-

mat de autentică democrație. Niciodată forța pumnului nu poate fi justificată. Cerem organelor de ordine să-și pună în mișcare toată capacitatea de acțiune pentru depistarea vinovaților, iar justiția să aplice legea în mod exemplar. Să fie luate toate măsurile în cît să nu se mai comită în viitor asemenea acte criminale!

COLECTIVUL STUDIULUI
TERITORIAL DE RADIO
TÎRGU-MUREȘ

Aflăm cu indignare, dar și cu îngrijorare că unul dintre colegii și prietenii noștri de la Studioul de Radio Tîrgu-Mureș, redactorul PETRE FONTU, a fost atacat miselește în seara zilei de 18 august 1990 și, în prezent, se află într-o situație deosebit de gravă. Îl cunoaștem ca pe un confrate de aleasă cultură și probitate profesională, slujitor pasionat al valorilor spiritualității și istoriei neamului nostru, totdeauna docu-

mentat și echilibrat în gîndire și atitudine, dăruit fără preget prin cuvîntul scris sau rostit pe calea undelor binelui semenilor, căldurii unui climat de înțelegere și frățietate. Tocmai de aceea ne este total de neînțeles dramatica întîmplare pusă la cale de forțe organizate pentru discordie. Considerăm că este inadmisibil, nepermis și nejustificat în nici un fel de împrejurări sau cauze un atac de asemenea gravitate fizică și de drept, acesta înseamnă nu doar un atac la persoană — asupra unui reprezentant al opiniei publice și în favoarea acesteia — ci la ordinea și morala socială, un atac la șansele și la forțele tinerei noastre democrații.

Dorindu-i din întreaga noastră ființă colegului tîrgu-mureșan — Petre Fontu — revenirea din situația grea în care se află acum sub îngrijiri medicale serioase, la deplină cunoștință, ne exprimăm totodată speranța că cei vinovați de tentativa de extremă-

(Continuare în pag. 7)

COMUNICAT

La 20 august se împlinesc 50 de ani de la coterpirea pămîntului românesc de către Ungaria horthystă, prin semnarea aceluși trist și odios Dictat de la Viena. Dictatul de la Viena, impus arbitrar și dramatic României, a reprezentat o mare absurditate istorică, ducînd la ruperea unei părți a Transilvaniei, Banatului, Maramureșului și Crișanei de patriamamă. Poporul român n-a recunoscut niciodată acest coridor geografic artificial săpat adînc în trupul țării, care a aruncat în brațele suferinței și pierzaniei milioane de români ardeleni. Timp de aproape 4 ani românii din această parte de țară au susținut îndelung după soarele libertății naționale, cu credința sacră în viitorul neamului românesc. Astăzi, Dumnezeu a adus iarăși seninul albastru peste cerul patriei noastre sfînte, vestind de la un capăt la altul al pămîntului străbun clipa nemuritoare a adevărului istoric. România n-a fost și nu poate fi întregă fără Ardeal. "Ardealul e leagănul care i-a ocrotit copilăria, e școala care i-a făcut neamul, e farmecul care i-a susținut viața". Dictatul de la Viena a umplut de lacrimi și suferințe poporul român. Nimeni nu poate și nu are dreptul să uite ororile și atrocitățile comise atunci asupra românilor din teritoriile cedate Ungariei horthyste. Au fost prea multe jertfe de trudă și

sînge aduse pe altarul credinței și nemuririi neamului pentru a nu le cinsti, cum se cuvine, memoria, în fața istoriei și a poporului român. Pornind de la Apelul Uniunii Naționale Vatra Românească adresat întregii țări pentru comemorarea evenimentelor care au avut loc în urmă cu 50 de ani pe pămîntul Transilvaniei, Partidul de Uniune Națională a Românilor cere Președintelui României, Guvernului, formațiunilor politice, organizațiilor sociale, culturale și profesionale, întregii națiuni române să sprijine și să susțină realizarea următoarelor acțiuni de larg interes și ecou național:

- 1) Declarația zilei de 30 august zi de doliu național și arborarea drapelului tricolor în bernă pe întreg cuprinsul României;
- 2) În localitățile din Transilvania pe teritoriul cărora au fost săvîrșite masacre colective — Ip, Treznea, Sărmaș și altele — vor fi organizate comemorări de nivel național, cu participarea președintelui României, a reprezentanților Guvernului și Parlamentului țării. Această pioasă aducere a minții va fi întru izbăvirea neamului românesc de rănilor și durerile atîtor veacuri de asuprire socială și națională;
- 3) Sigur, ar fi de așteptat ca la această dată Ungaria, țară europeană înscrisă pe traiectoria civilizației și democrației, să ceară, în mod oficial și public, scuze poporului român pentru atrocitățile

(Continuare în pag. 7)

PE SCURT DESPRE SITUAȚIA DIN GOLF

● Într-o conferință de presă, președintele George Bush a apreciat că ceea ce se petrece acum în Golf nu constituie o dispută între S.U.A. și Irak ci între Irak și restul lumii. Totodată, George Bush a afirmat că embargo-ul instituit asupra Irakului începe să-și arate rezultatele, unde se resimte tot mai mult "un sentiment de izolare". Președintele nu a exclus o folosire a forței în Golf din partea Statelor Unite, adăugînd că dispozitivul militar instituit în Arabia Saudită se consolidează pe zi ce trece.

● Palestinenii se pregătesc să lupte împotriva americanilor și europenilor, acolo unde va fi necesar, a declarat Hamad Milham, membru al Comitetului Executiv al O.E.P., afirmînd că președintele irakian Saddam Hussein este eroul național al poporului său. Spunînd că palestinienii sînt gata să lupte împotriva agresorilor orunde s-ar afla, în lumea arabă dar și în Statele Unite și Europa, Milham, unul dintre cei 14 miniștri ai cabinetului palestinian al lui Yasser Arafat, a lansat un avertisment, calificînd guvernul arabe care sprijină Statele Unite — Egiptul, Marocul și Siria — drept marionete în mâinile americanilor.

● Citînd surse iordanene, liderul irakian Saddam Hussein hotărît să permită intrarea în Irak a tuturor palestinienilor. Vizele de intrare pentru palestinienii vor fi date direct de către grănicerii irakieni la punctele de control și trecere a frontierei. Această hotărîre se extinde și asupra Kuweitului.

● Guvernul Iordaniei a hotărît să închidă frontiera cu Irakul, începînd de miercuri noaptea, ora 21.00 G.M.T., dat fiind imposibilitatea de a soluționa problemele generate de marea număr de refugiați. Numărul cetățenilor străini care treceau zilnic granița s-a ridicat la circa 100.000, ceea ce a pus probleme deosebite privind repatrierea lor. Frontiera va rămîne închisă pînă cînd refugiații prezenți de la țară vor putea fi repatriați.

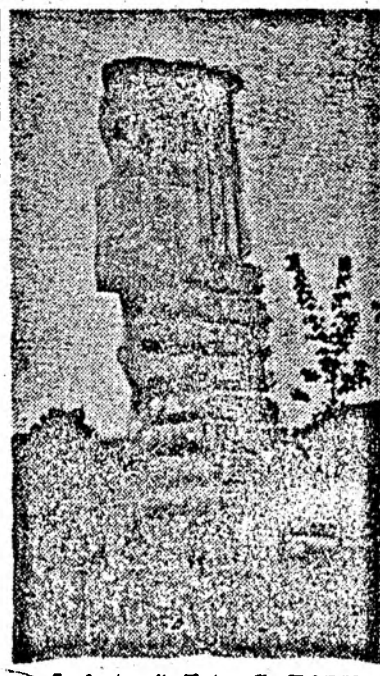
● Oficialități americane și reprezentanți ai populației kurde au inițiat contacte în vederea formării unei armate a Kurdistanului care să întreprindă acțiuni militare în Irak. Cele două părți au tratat realizarea unei alianțe a tuturor fracțiunilor militare kurde pentru a începe acțiuni de gherilă împotriva Irakului. S-a ajuns la un acord de formare a unei armate de 30.000 de soldați sprijiniți politic și economic de către diverse țări din zonă și de către S.U.A., afirmă surse occidentale. (v.m.)

POLITICA MICA. POLITICA MARE

Domnul Octavian Buracu a intrunit prîa propria sa personalitate, reprezentanții F.I.R. La intrunire a participat și reprezentantul ziarului "Atlas-Clujul liber", domnul Carol Hârșan, care a asigurat sprijinul redacției pentru F.I.R. Au vorbit domni: Bogdan Alexandru, O. Buracu, Gagyi Zsolt, Bozîntan Constantin, Benedek Ștefan care au propus diferite reforme pentru eradicarea comunismului. Gruparea F.I.R. este încă în organizare. (D.S.)

ZIUA POLITICA A.U.R.

Ieri a avut loc o efervescentă întîlnire a simpatizanților și susținătorilor Partidului de Uniune Națională a Românilor. Au vorbit despre problemele românești și istoria Transilvaniei domni: Adrian Moțiu (senator), prof. Ioan Bobeș, prof. Ioan Crișan (președintele P.U.N.R. pe țară), Ioan Gavra (deputat), lector Gh. Funaru, dr. Ion Farcu, Aurel Urcan, lector univ. Livia Mihaș, ing. Voicu Dolj. Vom reveni cu amănunte. (D.S.)

"Înceleștare". Foto: S. RADU

„CA UN VIS FRUMOS, DE NEUITAT”

Pe profesorul Vlad Chiristă (Rulu, cum îi spun prietenii), l-am reîntâlnit zilele trecute. Văzându-l...

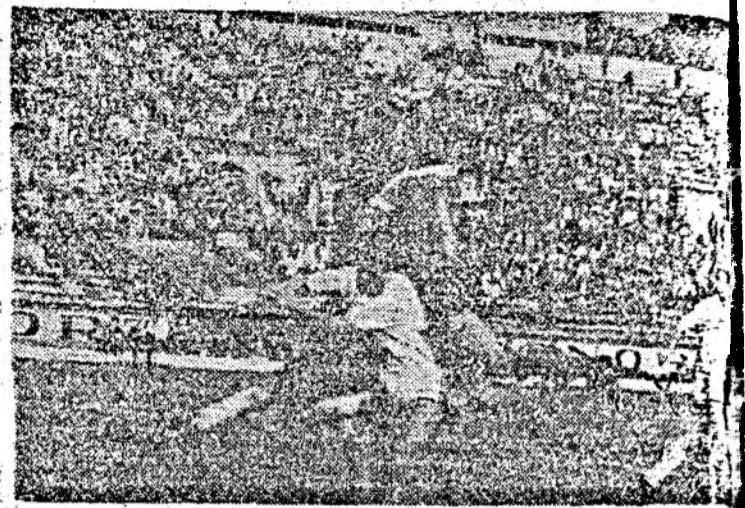
Cum a fost vacanța dincolo de Prut? — Ca un vis frumos, de neuitat. Incepând cu excepționala primire din gara Chișinău...

Mă reîntorc în gara Chișinău: când copilul nostru au început să cînte „Așa mi vine citodată”...

servindu-se la discreție.

— Și tot timpul vi l-ați petrecut în tabără? — Nici vorbă. „Pescarii amatori” se repeceau în vecinătate...

Dialog consemnat de Victor MOREA

„Un joc al reputației”: secvență din partida de mîncare între „U” și F.C. Inter. Fotografiază Leon I. PASCU

C.U.G.-ul înaintea startului

Echipa metalurgistilor clujeni și-a început pregătirile în data de 9 iulie cu obișnuitele vizite medicale. Din data de 24 iulie a urmat un cantonament în vecinătatea propriei baze...

de „dușul” Mircea Cojocaru. Dorel Mureșan, lucrează la eliminarea unor „maladii generale ale fotbalului”...

L. LESPU

RADIO Cluj

Duminică, 28 august

8.00 — Universul creștin — Emissiune de informare și educație religioasă 8.40 — O poveste muzicală 9.00 — Top Transilvania...

Luni, 29 august

6.00-7.00: Bună dimineața — actualități și muzică 10.00 — Interpelări — din nou despre starea de sănătate a orașului Cluj...

Marti, 29 august

6.00-8.00 — Bună dimineața — actualități și muzică 10.00 — Limba noastră — lingviști și filologi români: Titu Maiorescu...

Miercuri, 29 august

6.00-8.00 — Bună dimineața — actualități și muzică 10.00 — Ambient 2000. Artă, știință, tehnica în conștient, dirijarea și dezvoltarea mediului de viață...

Joi, 30 august

6.00-8.00 — Bună dimineața

— actualități și muzică 10.00 — Sufler și cîntec românesc: Frații Petreus 10.30 — Meridiane literare — Școala de poezie din NAMUR — Belgia...

Vineri, 31 august

6.00-8.00 — Bună dimineața — actualități și muzică 10.00 — Muzică ușoară la cerere (reluare) 10.30 — Drumuri spre milenul III 11.00 — Rezonanțe corale...

Sâmbătă, 1 septembrie

6.00-8.00 — Bună dimineața — actualități și muzică 10.00 — Week-end 11.00 — Revista — revistelor 11.15 — Music-Shop (reluare) 12.00 — Breviar cultural 12.00 — La hora satului — muzică populară 16.00 — Clubul Gazetarilor 17.30 — Licenții 20.00 — Top Transilvania — muzică populară

CREDEAM CĂ ÎO GLUMĂ!

Unitatea comercială de vânzare a cliui nr. 313 din str. Horea din Cluj-Napoca este una dintre cele mai bine amenajate și dotate cu cele necesare pentru scopul în care a fost realizată.

carne să treacă la „Industria carnii”. O măsură firească care trebuia luată cu mai mult timp în urmă. Dar se pare că „Ammentara”, adică conducerea, face glume. La măcelăria despre care vorbim am văzut marți, 21 august niște inserțiuni foarte ciușoase pe geam: PEȘTE, CONSERVE, iar undeva în prăvălie un panou pe care scria ceva...

Pînă aici totul este bine. Dar unitatea respectivă nu a fost transferată de la „Alimentara” la „Industria carnii”, așa cum a hotărât Guvernul. Replica furnizorului de carne a fost imediată: „Nu ești al meu, nu sînt al tău” sau altfel spus: primăști mai puțin carne decât ceilalți (at least).

Noti credem că este o glumă, fie o greșală. Aceste inserțiuni pot fi trebuit realizate în altă parte, nu aici. Să nu este manevră a cuiora pentru ca neactiva unitate să nu fie preluată la „Industria carnii”.

Și cine suferă din această dispută? În primul rînd noi, cumpărătorii: apoi ei, vinzătorii care sînt plătiți după ce sînt vînduți. În plus este, compromisă, în sechela moră, o idee nobilă de descentralizare, de reducere a verigilor intermediare, de apropiere a producătorului de vinzător.

Așteptăm explicații. Ieri am intrat într-o unitate de vânzare a carnii, unitate care a fost preluată de „Industria carnii” cu cîțva timp în urmă. Responsabilul însă spune că trebuie merg incomparabil mai bine. Un argument în plus că măsură privind transferul unităților de la comerț la industrie este bună.

I. GOIA

PRECIZĂRI

privind constituirea organelor administrației locale în județul Cluj

1. În perioada 24 iulie — 1 august a.c. Consiliul județean de coordonare al F.S.N. Cluj a avut o serie de convorbiri cu P.U.N.R.T. și U.D.M.R., principalele forțe politice din județ...

2. Informații cititorii că s-a ajuns la rezultate acceptate de comun acord între F.S.N. și P.U.N.R.T.

3. În urma celor 3 (trei) runde de negocieri între F.S.N. și U.D.M.R. (Birur Ildiko, vicepreședinte; Pálffy Zoltán, secretar și Pálfi László, deputat în Parlament), U.D.M.R. a manifestat o poziție rigidă refuzînd participarea la administrația locală...

Urmează cele trei adrese ale U.D.M.R.

Către FRONTUL SALVĂRII NAȚIONALE județul Cluj

În solicitarea dvs. privind participarea reprezentanților U.D.M.R. la conducerea județului Cluj, în cadrul Consiliului, vă comunicăm următoarele:

Avînd în vedere compoziția etnică a populației județului, precum și rezultatele alegerilor, menționăm propunerile noastre inițiale, adică solicităm pentru reprezentanții noștri următoarele funcții: un subprefect (economistul Somai Iosif) și doi consilieri (Farkas Susana și Konyva Alexandru).

Precisăm că fără o atare reprezentare participarea noastră la administrația județului nu poate fi eficientă și responsabilă în consecință vom fi nevoiți să nu participăm la conducerea administrativ-teritorială.

Cluj, 26 iulie 1990

U.D.M.R., județul Cluj

PROPUNERE

Conducerea Uniunii Democrate Maghiare din România a județului Cluj știe următoarele propuneri pentru noul organ de conducere administrativă a municipiului Cluj:

1. Bălog Ferenc (ing. constructor) — viceprimar 2. Buchvaid Péter (cercetător principal, chimist) — consilier

3. Neményi Istif (economic) — consilier Menționăm că propunerile de mai sus sînt valabile numai în situația în care au fost acceptate și propunerile noastre anterioare privind participarea U.D.M.R.-ului la conducerea jud. Cluj.

Cluj, 30 iulie 1990

U.D.M.R., Org. jud. Cluj

Către PREFECTURA JUDEȚULUI CLUJ

Referitor la nota telefonică transmisă în cursul zilei de azi, 13 august a.c., de către secretariatul prefecturii, prin care organizația județeană a U.D.M.R. a fost invitată la festivitatea de constituirea Prefecturii județului Cluj, vă adresăm la cunoștință că, întrucît propunerile noastre privind componența Prefecturii județului Cluj nu au fost luate în considerare, nu sîntem în măsură să onorăm invitația dvs.

Cluj, 13 august 1990

Uniunea Democratică Maghiară din România Organizația județeană Cluj Băláz Sándor, Pálffy Zoltán

4. Menționăm că Frontul Salvării Naționale a propus U.D.M.R. 2 posturi de consilieri în prefectura județului 1 post de viceprimar la orașul Huedin și cîtu 1 viceprimar în comunele în care există o concentrație mai mare a populației de naționalitate maghiară.

5. După desemnarea administrației județului, U.D.M.R. a refuzat să participe și la activitatea de investiție a acestuia.

6. Din cele de mai sus rezultă pe lîngă poziția inacceptabilă a U.D.M.R. și faptul că acestuia nu este dispus să recunoască Administrația locală și legitimitatea acesteia.

7. Lăsăm la latitudinea dumneavoastră să apreciați valoarea creată și să desprindeți concluziile cele mai potrivite.

Se recită aspru la GILĂU:

„...SĂ NU DEA DUMNEZEU CEL SFÎNT!”

Se-au vizitat la redacție, în mai multe rânduri, printre alții, și mai mulți gospodari din Gilău. Problemele lor erau și de altor destui agricultori din județ și din țară: „Se fac abuzuri, pământul nu s-a împărțit corect, alegera lui X nu s-a făcut democratic”... era refrenul celor mai multe nemulțumiri... Am semnalat, la timpul potrivit, unele necazuri de la Gilău. Se părea că lucrurile se liniștesc, activitatea din câmp nu mai lăsa răgaz pentru dispute! Iată însă că lucrurile se complică iar odată cu noile nemulțumiri răbufnesc și altele mai vechi. Și pentru că atunci când au cerut să li se facă dreptate, u-nora dintre agricultorii din Gilău li s-a răspuns: „Duceți-vă la țară să vă dea pământ, să vă dea grâu”... ei au venit!

ASCULTAȚI-NE ȘI PE NOI... N-AM VREA ȘI AICI O ALTA SĂPÎNȚĂ...

Evident, ne-am dus și noi la Gilău... Impresionantă dorința gospodărilor de aici de a se face ascultați, de a-și face cunoscute necazurile... Pe noi nu ne înțrebă nimeni, nu ne ascultă nimeni. De obicei, când vine cineva de sus, se oprește la cei mari. Iar lucrurile nu se schimbă, merg mai departe, ca înainte. Acum, poate ne ascultați și pe noi! E dorința uneia dintre multele agricultoare, majoritatea femei în vîrstă, care

au mai avut răbdarea să ne aștepte în ziua cînd promiseseam că vom ajunge la Gilău. Și așa ascultat. Ofurile, multe și grele! Iată doar câteva... Maria Lupăș — de 77 ani și soțul ei Gheorghe, de 81 de ani, au lucrat de cînd se știu. Cînd erau tineri, pentru a face ceva avere. Prin muncă cîștîț așezaseră ceva, și-au cumpărat o bucată de pământ după alta. Ajunseseră la peste 4 hectare. Nenorocul lor, al vieții lor și al a-titor altora a fost colectivizarea. Au dat totul. Dar, au continuat să lucreze în C.A.P. Fiul lor, însă, Ioan Lupăș, astăzi și el pensionar de stat, a primit o donație de la socrii săi. O donație de... 45 ari teren agricol, teren care nu a fost cedat niciodată în C.A.P., așa cum nici deținătorul lui nu s-a înscris în colectiv. Cu toate acestea, pământul a fost preluat la C.A.P. Tăvălugul nu mai putea fi oprit. „Noi am cerut pentru noi doar 1 hectar de teren. Sîntem bătrîni și ne-ar ajunge. Am primit numai 57 ari. Dar ce-i mai grav este că băiatului, lui Ioan Lupăș, nu i se mai dau cei 45 ari care i-au fost luați pe nedrept. „N-avem încotro, ne vom lua singuri ce-a fost al nostru. Să vedem cine ne poate opri!” — oftează profund îngrijorată Maria Lupăș. Alte nume, alte probleme. Ana Doji (65 ani) și soțul ei, Ioan (70 ani) au solicitat tot 1 hectar de teren. Au primit mai puțin

N-au fost trecuți nici pe lista cu cei care vor primi grâu. N-au fost trecuți nici fiul lor, Ioan și Alexandru, care lucrează la C.A.P. „Iar alții fură mai rău ca pe vremea lui Ceaușescu, ne și batjocoresc, nu mai este nici o lege pentru ei. Dacă merge tot așa, nu ne rămîne decît să ne luăm singuri. Și-o vom face, chiar dacă-i stringem de gît pe vinovați... Nu vom mai răbda nedreptatea. Avem și exemplul de la Săpînța...” Și Ana Doji se oprește greu... Dar se oprește pentru că mai sînt și alții. Dezideriu Șanta vorbește în numele unei familii numeroase: „Sîntem șapte frați, fiecare cu cîte o mulțime de copii, de la 4-5 pînă la 12, cîți are un frate. Am lucrat și noi în C.A.P. dar n-am primit mai nimic. Ti dau și la „Europa liberă” pe... „teroriștii” de-aici și, dacă tot nu rezolv nimic, îi chema și pe ceilalți țigani. Nu va fi bine. Și noi sîntem oameni și dacă lucrăm, să nu-și bată nimeni joc de noi!”... Vasile Maier este mai potolit. Asta nu înseamnă că problema lui este de seamă mică importantă. Poate oricînd dovedi că a fost nedreptățit. Iar Lucreția Lupăș, chiar dacă a mai primit ceva, nu poate fi mulțumită. „Și-apoi, nedreptățile sînt prea mari” ne asigură ea, tot cu argumente. Maria Maier, împreună cu ai săi, a adus în C.A.P. mai mult de 10 hectare. „N-am vrut, dar

vom merge pînă acolo. Încît să ne luăm ce-a fost al nostru” - ne spunea ea. Într-o situație asemănătoare este Leontina Costea și ai săi. Probleme sînt și în gospodăria Valeriei Bota, în cea a Anel Nechita, și-n altele altele... **— NICI O DECIZIE FĂRĂ ACORDUL... ADUNĂRII GENERALE!** — Ce se-întîmplă în agricultura comunei, domnule primar al Gilăului, Gavril Lăpușan? — De la început am insistat să nu se facă nici o mișcare, să nu se ia nici o decizie importantă fără acordul adunării generale. La a treia adunare de după Revoluție s-au făcut și alegeri. S-au luat hotărîri și în problema pămîntului, fiecare membru al C.A.P.-ului urmînd să primească 50 ari de teren. Este posibil să se fi făcut abuzuri la împărțirea loturilor. Oricum, sînt destui nemulțumiți iar suferința care a mai rămas la E.A.P. nu depășește cu mult 100 hectare. — Să fie oare C.A.P.-ul în pericol de a se desființa? — Depinde de ce mai rămîne. Și-apoi agricultorii înșiși, a căror adunare se impune a fi organizată, vor hotărî singuri ce au de făcut în continuare. **— Care este adevărul în pro-**

blema pămîntului și în cea a grăului la Gilău, domnule președinte al C.A.P. Gavril Iacob? — Avem registre complete. Nicăieri nu cred că s-a lucrat mai riguros ca la noi. Eu sînt maitru de meserie, nu tîm neapărat la funcția de președinte și nu am profitat de pe urma ei. Oricînd pot să-mi dau demisia... Am vrut însă și vreau să se facă dreptate. S-a constituit un consiliu de conducere care a hotărît cine să primească grâu și cine nu, fiind sancționați cei care au dus acasă mai mult de 40 la sută din finul cosit sau cei care au făcut alte abuzuri. N-am putut urmări peste tot cum s-au aplicat hotărîrile luate. Voi urmări însă fiecare caz adus mie la cunoștință, îl voi analiza și vom lua măsuri în consecință. De altfel, în cîteva zile vom convoca iar adunarea generală pentru a lămurii problemele care s-au adunat... **★** Țăranii din Gilău vor să lucreze bine pământul și pe mal departe. Vor însă să și conștientizeze roadele muncii lor. Fiecare să ia ce i se cuvine și nimic mai mult. Așa e bine, așa e cîștig. Și cine oare ar fi de altă părere? Adevărul și dreptatea e doar în miinile lor. Ale fiecăruia. Și nu se poate ca oameni înțelepți și harnici cum au fost dintotdeauna gospodarii din Gilău, să nu izbîndească! **Emil LUCA**

...ȘI MAI BUNE ȘI MAI RELE

Constituită la început de an, Asociația micilor meseriași și-a extins aria de cuprindere și este acum deschisă tuturor acelorora care sînt autorizați să presteze o activitate privată. Marți a avut loc o adunare generală a organizației la care, din păcate, au fost prea puțini participanți. Cei prezenți au constatat utilitatea respectivelor acțiuni pentru că unele lucruri menționate s-au clarificat, pentru că reprezentanții ai unor importante instituții județene au luat act de problemele ridicate spre analiză și formularea de răspunsuri. În județ au fost aprobate — pînă în urmă cu o săptămîină — 4500 de cereri din cele 4800 înaintate. Este mult sau puțin? Raportul cererilor favorabile credem că este relativ favorabil, deoarece nu întotdeauna cererile pot fi aprobate imediat — fie din „viu” celui ce înaintează cererea (lipsează anumite elemente în parte din necunoașterea legislației sau a ignorării ei), fie din cauza lacunelor existente în legislație și a birocrăției care se menține. În cadrul amintitei adunări generale au fost formulate multe propuneri care intră în competența de soluționare a Parlamentului, Guvernului și Prefecturii județului. Aproape toate se justifică. Pornind de la titlul reportajului nostru trebuie să facem cîteva precizări: s-au făcut multe lucruri bune în acest amplu și complex proces de trecere spre privatizarea unor activități. Întreprinzătorii de înaltă ținută morală și profesionalism au inițiat activități care completează parțial anumite goluri, contribuie la creșterea ofertei în sfera

serviciilor. Din păcate, însă, preponderent în cel al comerțului, a unui comerț paralel cu cel de stat sau cooperatist și mai puțin în cel al serviciilor care atît de mult ne lipsesc acum — și al producerii de bunuri materiale. Este mai ușor să fii „întreprinzător particular” cumpărînd diverse produse de la „Alimentara” și să le vinzi mai scump, ori să cumperi în gară de la trenurile internaționale, decît să produci și apoi să vinzi. Avem atîta nevoie de „întreprinderi particulare” care să ne rezolve multiple treburi în casele noastre: reparații la instalații și produse electrice, la instalațiile de apă și canalizare, la executarea de zăgăveli, faianțări, rașchetări de parchet, reparații de uși și geamuri. Sînt servicii pe care greu le găsim. Și cînd le găsim la întreprinderile de profil ciubucul ne costă incomparabil mai mult decît ne-a luat o persoană sau asociație cîștîț particulară. — Să meditam. Vom reveni cu dezbaterile noastre din problemele discutate în următoarele săptămîni deoarece am înțeles că legislația în domeniu pe care îl abordăm urmează a fi revizuită și discutată în Parlament. Sperăm ca în viitor, la asemenea „ședințe” ale oamenilor interesați în inițiativa particulară să fie mult mai mulți participanți. Mai ales din rîndul acelor care nu cunosc sau nu vor să cunoască legile, diverse acte normative în primul rînd a acelor care reglementează diferite aspecte din domeniul de activitate în care lucrează. **Ion GOIA**

„Pe malul lacului” Fotografia: Radu SINTEJUDEAN

Risipă — În condițiile secetei prelungite din această vară, apa a dobîndit o cu totul altă valoare. După cum am mai sesizat în ziarul nostru, s-au spart unele conducte și apa potabilă a curs în voie. Recent, am fost sesizați că pe str. N. Iorga și în împrejurimi, săpămîni în șir, o conductă a fost spartă și s-au risipit cantități mari de apă. Echipele de intervenție au fost, au văzut și au plecat. O situație asemănătoare — în strada Republicii, pe aleea Băița nr. 8, defecțiunea s-a remediat, dar în apartamentele de la etajele superioare nu este apă decît pe la miezul nopții. În astfel de cazuri, lipsa de operativitate și răspundere se soldează cu risipă de apă dusă pe... apa simbetei. Intolerabil. Duminică, 19 august, ora 7,50 la capătul liniei 3 din cartierul Gheorgheni, se aflau mai multe vagoane de troleibuz

cu captatoarele pe linia de contact. În stație — oameni mulți, majoritatea avînd intenția să ajungă la gară. Timpul trece, dar șoferii au răbdare. Erau supărați pe dispeșerat care a redus numărul de vagoane programat să circule duminică pe această linie. Abia la ora 8,30 a plecat primul vagon. Trenurile, la care unii sperau să ajungă, au pornit spre destinație. Am mai recepționat o propunere privitoare la I.J.T.L. Mai ales, la troleibuze, numărul liniei precum și traseul să fie alîșate nu numai în față, ci și lateral și în spate. Un bloc în suferință — Asociația de locatari din str. Retezat nr. 6, bloc N 2 ne sesizează următoarele: „Izolăția de pe bloc este distrusă și în unele apartamente

plouă; instalațiile sanitare sînt defecte; subsolurile de la scările II, III și IV sînt pline de apă etc. Cu toate intervențiile la întreprinderea de specialitate, situația a rămas neschimbată”. Oare pînă cînd? Doar puțină bunăvoință — Strada A. Mureșanu ce leagă autogara cu gara CFR din Cîmpia Turzii, ne scrie Dumitru Blău de la Combinatul metalurgic din localitate, foarte circulat, este complet nefunctional noaptea. Printre altele, avem în centru un reas electric care de un an de zile nu funcționează. Cu puțină bunăvoință și spirit gospodăresc totul s-ar putea rezolva. Cum ne ridicăm autorismul? „Subsemnatul Gîrbou Emil, str. Băița nr. 2, ap. 4, Cluj” vă aduce la cunoștință următoarele: În 10 august 1990 m-am prezentat la biroul I.D.M.S. să văd dacă îmi pot scoate mașina (aștept din 1932). La ghișeu mi s-a spus să mă prezint la depozitul din Someșeni în 13 august cu o sumă necesară pentru diferență, fiind vorba de „Dacia 1310”. M-am prezentat. Un mecanic de acolo, m-a îndrumat din nou la birou, la d-nul Neag care întocmea listele. Mi s-a refuzat programarea pentru ziua respectivă pe motiv că lista cu persoanele care urmau să primească mașini a fost închisă. Meționez că s-au primit 40 de mașini și eu aș fi ocupat locul al 12-lea.

Mă întreb cine sînt oare „noroșii” care au intrat în posesia mașinilor și cînd se va face ordinea în această problemă? **L. Emil**

CURIER

ȘTIRI ȘI INFORMAȚII

CONSFAȚUIRE. Institutul Agronomic a găzduit recent ediția 1990 a tradiționalei consfățuirii județene anuale a cultivatorilor de cereale păioase. „Consfățuirea Grîului”. Au participat la dezbateri reprezentanți ai agricultorilor din unități de stat, cooperatiste, din sectorul particular, cadre didactice de la Agronomie, cercetători științifici de la S.C.A. Turda și S.D.E.C.L.U.J. Lucrările

consfățuirii au fost onorate prin participarea ministrului secretar de stat din Ministerul Agriculturii-domnul Marin Capițu și a prefectului județului-domnul Grigore Zanc. Nota generală a dezbaterilor a fost una de optimism, de încredere. Dar, așa cum s-a subliniat, există în activitatea agricultorilor din județ și destule motive de îngrijorare. **ATELIERELE DEMOCRATIEI.**

La inițiativa unor organizații neguvernamentale europene „Operațiunea Satele Românești”, „Medicii fără Frontiere” (Belgia), „Reporterii fără Frontiere”, „Comitetul Helsinki” (Franța), în colaborare cu Ministerul Culturii, liga Română a Drepturilor Omului și revista „Flacăra” urmează să-și desfășoare lucrările la București în zilele de 24 și 25 august în lîna pregătitoare a „Atelierelor Democratice”, pe următoarele secțiuni: 1. Drepturile Omului (libertatea de expresie, libertatea presei, Declarația Universală a Drepturilor Omului); 2. Societatea civilă; 3. Solidaritatea mutuală (învățămînt-cultură, mediu incon-

jurător, agricultură, sănătate). **FOTBAL.** Comisia municipală teritorială de fotbal ne informează că înscrierile pentru ediția 1990-1991 a campionatului teritorial se fac numai pînă la 27 august la sediul Clubului C.S.M. din Piața Libertății, numărul 22, la care se vor face și programările pentru prima etapă de campionat. **MUZICA UȘOARĂ.** Marama găzduiește, începînd de ieri o nouă ediție a tradiționalului concurs de creație și interpretare de muzică ușoară românească. Spre bucuria iubitorilor muzicii, de această dată, televiziunea va transmite în direct Festivalul de la Marama... **L. Emil**

LA RĂSCRUCE DE VÎNTURI

Crimpeie din trecutul Ardealului

Actul de la 23 august 1944 în vizionarea unor participanți direcți

BURESU MANIU (VII)

Publicăm în continuare ultima parte a documentului elaborat de Iuliu Maniu privind tratativele unor conducători ai Partidului Național Țărănesc cu Alianții pentru pregătirea actului de la 23 august 1944.

Trebuie să subliniez că noi ne-am luat marea răspundere de a face lovitura de stat, fără să mai așteptăm vreun alt ajutor militar din partea aliaților, deși la 22 iunie, toate partidele care au format mai târziu Blocul Național Democrat considerau acest ajutor ca absolut necesar pentru reușita acțiunii. Meritul României este, deci, cu atât mai mare, de a fi putut domina, în interiorul țării, forțele germane, cu mult superioare. Am fost determinați să ne luăm această răspundere și de sugestiunile primite de la emisarii noștri la Cairo, care ne-au arătat că o acțiune făcută pe cont propriu, fără ajutor din partea aliaților, ar constitui un titlu mai bun, în favoarea țării noastre.

Iată, deci, domnilor, că actul de la 23 august nu s-a produs nici prea târziu, nici prea devreme, ci în singurul moment în care el era posibil. Succesul acestui act a fost atât de mare încât el a depășit toate speranțele pe care aliații le puneau în noi. Nu este deci permis nimănui să ne întrebe dacă acest act putea fi făcut în alt moment, decât acela în care s-a făcut.

Conducerea a făcut tot ceea ce era posibil ca această lovitură să fie făcută cu succes. A fost un act cu adevărat istoric evenimentul realizat cu hotărârea, colaborarea și sub conducerea partidului nostru. A fost de o importanță hotărâtoare nu numai pentru țara românească, dar și pentru dezvoltarea din Europa. În tot cazul am avut satisfacția de a acționa sub protecția înaltă a maiestății sale regale (aplauze).

Unul din comandanții de căpetenie ai armatei germane într-o declarație a sa a constatat că lovitura de grație pentru campania germană a dat-o România. Datorită acestui fapt, după cum a fost recunoscut și de către aliați, războiul a fost scurtat cu 6 luni (...).

Ne pare bine că meritele țării noastre sînt recunoscute și astăzi.

Generalismul Stalin (urale, aplauze prelungite) a decorat pe maiestătea sa regele cu cel mai mare ordin, arătînd recunoștința Uniunii Sovietice față de România, care a luat această mare hotărâre înainte de a ști care este sfîrșitul războiului și care mergînd în luptă alături de aliați a riscat totul, pentru cauza cea mare. În astfel de împrejurări eu cred că partidul național-țărănesc poate fi mulțumit cu ceea ce a făcut în interesul țării și în interesul neamului românesc și națiunii române (aplauze).

Țin să accentuez că este o profundă greșeală a se crede că lucrurile care s-au petrecut cad în beneficiul sau în meritul meu, care momentan am fost în fruntea partidului nostru. Acest lucru nu se putea face, dacă nu exista conducerea partidului, fără de care eu nu aș fi putut izbuti. Acești prieteni pe care îi vedeți în jurul meu (aplauze) au întregul merit. Trebuie să amintesc alături de ei pe d-nii: Ghiță Popp, Leucăuța, Georgescu și ceilalți din grupul lor, care și-au pus capul și viața în joc, care au suferit atîta ani de robie pentru reușita realizată în urma muncii lor. În chip special trebuie să mulțumesc d-lui Niculescu-Buzești pentru concursul hotărîtor al d-sale, pe care mi l-a dat la întreaga activitate pe care am desfășurat-o pe plan extern.

Mai trebuie să-mi arăt, în mod deosebit, nemărginita mea recunoștință d-lui Ion Mihalache (aplauze prelungite) și față de d-nii Mihai Popovici, Gh. Popp, Hudiță și Solomon, care constituiau conducerea mai restrînsă a partidului (aplauze).

Nu pot să las nerelevate meritele distinsului nostru prieten dr. Corneil Bănuș, care a acceptat misiunea de a pleca la Londra, pentru a ține legătura dintre noi și cercurile engleze. Domnia sa și-a îndeplinit cu multă siguranță și conștiinciozitate datoria, acceptînd o situație plină de riscuri și greutate, pentru ca să servească țara (aplauze). Mulțumirile mele se îndreaptă și față de ceilalți prieteni din străinătate, în frunte cu dl. ministru Cretzeanu, care în principalele capitale au servit, prin străduința și munca lor, interesele țării noastre (aplauze).

Eu vă rog pe d-voastră să păstrați bine în memorie aceste lucruri și să păstrați sentimentul de grație și recunoștință față de cei care, cu atîta devotament au servit cauza românească și lupta noastră.

În urma prăbușirii dictaturii lui Antonescu și a alungării nemților din țară s-a constituit un guvern prezidat de dl. general Sănătescu — care a avut rol hotărîtor în pregătirea militară a actului de la 23 august —, guvern la care au participat și reprezentanții partidelor din Blocul Național Democrat.

Factorii care au pregătit lovitura de stat în frunte cu m.s. regele (aplauze prelungite), doreau ca acest guvern să fie prezidat de mine, ceea ce eu nu am acceptat, din motivul că rostul principal al guvernului trebuie să fie realizarea armistițiului, ceea ce constituia o problemă eminentă militară. În prezidență, am fost de părere că guvernul să fie prezidat de un general și alcătuit din militari. Astfel guvernul a fost format de dl. general Sănătescu. Pentru a da acestui guvern caracter democratic și reprezentativ, am intrat, dimpreună cu ceilalți șefi de partide, în compunerea cabinetului, ca miniștri fără portofolii.

Acestui guvern i-a urmat un guvern compus din reprezentanții partidelor, prezidat tot de dl. Sănătescu. Generalul Rădescu prezidînd aceeași formație de concentrare politică, a format al treilea guvern. În aceste cabinete de concentrare, partidul nostru a participat prin cinci miniștri și trei subsecretari de stat, propuși de mine și anume d-nii Gh. Popp, V. Solomon, I. Hudiță, N. Penescu, A. Leucăuța, I. Căpățineanu, M. Răutu și E. Ghilezan. Totodată, din partidul nostru au fost desemnați înaltul comisar al Ardealului, dl. Ionel Pop, comisarul refugiaților, dl. Romul Pop și comisarul refacerii, dl. ing. Iunescu.

În urma manevrelor comuniste, guvernul de concentrare a trebuit să demisioneze, pentru a nu crea greutate în raporturile internaționale.

După guvernul Rădescu a urmat guvernul Petru Groza, care a fost taxat de aeropagului internațional drept nedemocratic și nereprezentativ. Insușiri pe care acest guvern, sprijinit exclusiv pe comunisti și pe formațiunile politice anexe partidului comunist, și le-a păstrat pînă în ziua de astăzi.

Aici se încheie acest document, conceput de Iuliu Maniu privind rolul național-țărăniștilor la pregătirea actului de la 23 august 1944.

În episodul următor vom aborda aspecte legate de activitatea fruntașilor liberali în pregătirea actului de la 23 august 1944.

Dr. Gheorghe I. BODEA

NOI, „VĂTRARI” CU DRAGOSTE ȘI...

În numărul 33 din 3-9 august s.c., dl. Teodor Ilian ne dă o lecție de patriotism și naționalism, acuzîndu-ne de politicienism abil și de un sacrilegiu de neiertat, pentru că noi tulburăm liniștea acestor pămînturi, învrăbind pe români cu ungerii și alte nații.

Este adevărat că în sufletul românului nu a sălășluit niciodată ura față de altă nație, nici măcar dacă i-a făcut un rău, spunera noi.

Da, noi am iertat și pe cei care au tras pe roată pe Horia și Cloșca și l-au dus la plerzanie pe Crișan, am iertat și pe împăratul care l-a mințit pe Avram Iancu, și pe conducătorii revoluției maghiare din 1848 cu care s-a aliat Iancu cu condiția să acorde drepturi românilor, dar a fost trădat; am iertat pe frații noștri dragi maghiari care au constrîns pe arhiepiscop Inocențiu Micu-Claib să fie exilat la Roma, unde a murit, numai pentru că a avut curajul să ceară Dietei maghiare transilvane să se recunoască dreptul românilor ca națiune și să fie apărați de persecuțiile nobililor maghiari, și am iertat și pe zbirii de la Budapesta care au întemnițat pe memorandiștii ardeleni care au cerut dreptă-

te pentru națiunea română; am iertat și pe bestiiile maghiare care au ucis mișelește pe martirii români Dr. Ciordaș și Dr. Bolcaș din Beiuș în 1918; am iertat pe cei care au ucis mișelește pe locuitorii din Ip, Treznea, Molsei, am iertat și pe asasinii celor 40.000 de români de la Beiuș, jud. Cluj, iar acum, probabil, dl. Ilian vrea să-i iertăm și pe bandiții care au invadat și batjocorit românii din Sas-

RĂSPUNS „ATLASULUI” DIN CLUJ-NAPOCA

tu-Mare, am măcelărit cu sălbăticie pe frații din Tg. Mureș și împrejurimi și pe cei din Covasna, Harghita și Ciuc. Ei bine, nui Destul! Nu mai iertăm pe nimeni care atentează la ființa neamului nostru. Dacă guvernul nostru nu ne apără, ne vom apăra noi, „vătrarii” și vom apăra noi nația noastră românească de pe aceste meleaguri. Ne-am convins că răbdarea și iertarea creștinească manifestată față de cetățenii români de altă limbă și credință, departe de a fi o virtute, este o slăbiciune, un viciu, o infirmitate morală și fizică.

D-le Ilian, nu este adevărat că

sub Ceaușescu frații d-tale ungerii, germanii, sîrbii și alții au suferit ca și noi înapilarea comunistă. Ei au fost beneficiarii, mai mult sau mai puțin camuflați, ai regimului Ceaușescu.

Noi nu „ne-am dat” drept organizație culturală. Sîntem o organizație la fel de culturală ca Uniunea Democratică Maghiară din România sau, mai precis, Alianța Șovină, Revizionistă, Maghiară din România, în realitate partid politic camuflat în organizație culturală, socială etc.

Noi ne apărăm „sărăcia și nevoile și neamul”.

Respingem cu indignare afirmația Dvs. că altele ar fi interesele noastre decât de a ne apăra cultura și neamul. Și dacă vom mai fi loviți, ne vom apăra, dar vom lovi și noi, și încă cu putere. O țară nu se apără cu slugi, ci cu stăpîni; nici cu virtuțile răbdării, ci cu curajul luptei pînă la jertfă.

Ne întrebați cine sîntem. Ei bine, vă rog să vă prezentați înții Dvs. Așa se cuvîna după regulile buneii cuvîințe. Apoi ne vom prezenta și noi.

Vă asigurăm de întreaga noastră dragoste și...

Io, Pătru Opincă

PLĂCI COMEMORATIVE FIXATE ÎN ABRUD PE LOCURI MEMORIALE

Abrudul, cu o istorie mai mult decât bimilenară, așezat în inima Țării Moților, a fost întotdeauna recunoscut ca fiind centrul activităților revoluționare, mai evident în anii 1784 sub Horea, Cloșca și Crișan, ca și în cea de la 1848 de sub conducerea lui Avram Iancu. Localitatea a fost martorul efervescentei politice și culturale în tot timpul afirmării sale de capitală a moților.

Cunoscîndu-se ca un popor harnic, ospitalier și demn, moții nu au acceptat niciodată să fie împilați, să se supună orbește unor rînduiri și legi aberante ale celor ce se aflau la conducerea statului din care făceau parte. De aceea în decursul istoriei au avut loc în zonă împotriviri și încercări din partea moților de a-și face singuri dreptate. Aceste acțiuni și reacții au creat aici evenimente istorice de importanță națională, au evidențiat personalități devenite exponenți ai moților pentru înlăturarea nedreptăților și umilirilor la care erau supuși. Cei mai citați între aceștia sînt Horea, Cloșca și Crișan în răcoala de la 1784 și Avram Iancu cu generalii săi I. Buteanu, P. Dobra, S. Balint, Aiudeanu, Andreica, Corchea, pentru a nu aminti aici decât pe unii.

Iată de ce în Abrud se găsesc atîtea urme istorice și urme ale activității oamenilor de spirit, de cultură, ce s-au născut, au trăit și au scris pagini minunate folosindu-se de jaloanele istoriei, de caracterul cinstit și cumpătat, de sufletul curat al moților.

Toate aceste fapte sau aspecte au fost remarcate, mai ales în ultimul timp, de cărturari din zonă sau din exterior și deși se aflau sub stăpînirea de tristă amintire, sub conducerea unor autorități și persoane inculte și de reea credință, care nu i-au sprijinit, au reușit să imortalizeze urmele de istorie și memoria personalităților proeminente ale oamenilor de cultură, de artă din Țara Moților.

La inițiativa unor astfel de oameni s-au scris și s-au aplicat la locurile memoriale de care vorbim plăci comemorative, o metodă practică, vizuală și ilustrativă de cunoaștere a istoriei și culturii din zonă.

Se cuvîna să citez în această acțiune pe profesorul clujean dr. Dumitru Braharu, care, deși străin de Țara Moților, era îndrăgostit de ea, de oamenii săi și ca bun cunoscător al amănunțelor istorice de aici a reușit să depisteze casele și locurile unde au trăit, au activat oamenii de seamă ai moților și unde s-au petrecut fapte demne de remarcă. Inițiativa și acțiunea sa au fost completate și de prof. Romulus Felea, băstinaș, fost director al casei de cultură Abrud, un activ cercetător al arhivelor din localitate și zonă și totodată publicist al evenimentelor inedite petrecute pe aceste meleaguri, cu merite în depistarea caselor memoriale ale personalităților moșteni din domeniul literaturii și artei.

M-a mișcat mult cînd într-o discuție particulară spunea: „Ce bine mă simțeam eu cînd călătoream cu Mocănița”.

Așa cum am amintit, așezarea plăcilor comemorative de imortalizare a faptelor și personalităților politice și spirituale din Țara Moților în orașul Abrud s-a făcut la inițiativa, conceptul și contribuția materială personală, în cea mai mare parte a lui D. Braharu și Romulus Felea, la aceștia contribuind cu material documentar și prof. Titus Furdul de la Biblioteca Academiei, Filiala Cluj, originar din Șohodolul de Aricș.

Iată care sînt aceste inscripții:
1. „ÎN ACEASTĂ CASA S-A NĂSCUT ȘI COPILĂRIT ION RUSU ABRUDEANU (1870 — 1934), GAZETAR ȘI PUBLICIST ROMÂN, NEOBOSIT LUPĂTOR PENTRU CAUZA NAȚIONALĂ ȘI SOCIALĂ A ROMA-

NILOR DIN TRANSILVANIA. Placă din eternit pe casa de proprietate personală a lui Gheorghe, str. Lenin, nr. 27.
2. „ÎN ACEASTĂ CASA S-A PUS LA CALE TRĂDAREA PRINDEREA LUI HOREA CLOȘCA ÎN DECEMBRIE 1784. Placă de marmoră albă.

3. „ÎN SUBSOLUL ACESTEI CASE AU FOST ȚINUȚI LANȚURI HORIA ȘI CLOȘCA ÎN NOAPTEA DE ANUL 1784—85). IAR ÎN ZORII LEI AU FOST TRANSPORTATE LA ALBA-IULIA”. Placă de eternit. Ambele aceste plăci nr. 2 și 3) sînt așezate pe casa nr. 1, str. Moților nr. 1.

4. „ÎN ACEASTĂ CASA FOST SEDIUL REVOLUȚIEI LA 1848—49. AICI S-A ÎNTÂMPLAT N. BALCESCU CU AVRAM IANCU ȘI A SCRIS I. MARȘUL REȘCUL RAPORTELE. AICI S-A NĂSCUT ȘI COPILĂRIT SCRITORUL ALEXANDRU CIURA”. Placă de marmoră albă pe casa de proprietate personală a d-lui Resiga Dumitru, Mărășești nr. 3.

5. „ÎN ACEST LOC ÎN MAI 1849, A CĂZUT VICTIMĂ BUNEI SALE CREDINȚE ÎN PUTATUL ION DRAGOȘ ȘI ÎN ÎN ABRUD SPRE A MĂCĂȘI LOCI ÎMPACAREA ÎNTRE AVRAM IANCU ȘI LUDOVIC KOȘUT”. Placă din eternit.

„AICI A FOST CASA TEODORULUI IOAN ȘULUTĂ FAURITORUL ARTILERIEI MOȚILOR. AZIL ÎN 1848—49 AL AL. GOLESCU ȘI B. ISCOVEANU”. Placă din eternit. Ambele plăci sînt pe casa proprietate personală a lui Lupea Gheorghe, str. Mărășești nr. 5.

6. „AICI ÎN CASA VICEPREȘEDINTELUI IOAN BOIEȘ S-AU ȚINUT LA 6 MAI 1848 ULTIMELE TRATATIVE DE ÎNȚEBERE ÎNTRE AVRAM IANCU ȘI DEPUTATUL ION DRAGOȘ PENTRU ÎMPACAREA ROMÂNIEI MAGHIARA”. Placă din marmoră albă pe casa statului, naționalizată, fostă proprietate a David Gheorghe, str. Minei nr. 1.

7. „ÎN ACEASTĂ CASA A LUCRAT IOAN BUTEANU (1820—1849), PREFECTUL ZĂRĂNDULUI ȘI MARTIR AL REVOLUȚIEI DIN 1849, PENTRU APĂRAREA NAȚIONALITĂȚII ROMÂNE DIN TRANSILVANIA”. Placă eternit pe casa proprietate Haiduc Viorel, str. Mărășești nr. 9.

8. „AICI A SUFERIT MOARTE DE MARTIR ÎN 8 V 1849 PREFECTUL ȚINUTULUI ZĂRĂNDULUI PETRU DOBRA PENTRU APĂRAREA NAȚIONALITĂȚII ROMÂNE DIN TRANSILVANIA”. Placă din eternit pe casa proprietate de stat, fostă școală confesională în Piața mai, nr. 9.

9. „ÎN ACEASTĂ CASA FOST CASINA ROMÂNĂ, ÎNTEMPIATĂ LA 1849, AICI S-AU ȚINUT ADUNĂRILE GENERALE ALE ASTREI DIN 1865 ȘI 1867, PREZIDATE DE T. CIPARIU ȘI G. BARIȚIU”. (Placă din marmoră albă). Casă proprietate statului, str. 9 mai nr. 14.

10. „ÎN ACEASTĂ CASA POZITORUL MAGHIAR BELBARTOK (1881—1945) VENIT ÎN MUNȚII APUSENI PENTRU A CULEGE FOLCLORUL ROMÂNESC”. (Placă din eternit, Casa proprietate de stat, actualul cîmin de bătrîni, str. Detunata, nr. 10).

Aceste sînt plăcile comemorative existente în orașul Abrud. Ceea ce e scris cu majuscule este scris și pe plăci tot cu majuscule, iar cu litere mici sînt notările de rigoare.

Așa cum am spus, imortalizările arătate se datoresc în cea mai mare parte aportului cărturarilor amintiți. A lor este și altfel și inițiativa dezvoltării statului lui Ioan Buteanu și Horia din Abrud, a lui Cloșca din Căpățineș, cum și a altora de această valoare istorică din zonă.

Petru FELEA

LIBERI, DAR NU IN DETRIMENTUL ALTORA

Cristea Gheorghe a comis tentativă de furt în dauna avutului obțesc și judecătoria l-a condamnat la 3 ani și 6 luni închisoare. „Ai grijă cum te porți”, i-a atras atenția judecătorul. Deși a promis, a semnat declarații, la cîva timp a compărut din nou în fața instanței. Prin sentința penală nr. 112 a mai primit două pedepse, 3 și respectiv 2 ani pentru furt calificat în dauna avutului particular. Fiind sancționat de instanțe diferite, a solicitat judecătoria din Dej să i se contopească pedepsele și să dispună executarea celei mai grave. Demersul acesta procedural nu este prohibit, cu condiția ca faptele să fie concurente, adică să nu fi fost judecat și condamnat definitiv pentru vreuna din ele.

S-a pus de foarte multe ori întrebarea: de ce nu lasă societatea ca infractorul care a săvîrșit mai multe fapte să execute „cap la cap”, toate pedepsele aplicate? Această soluție n-a fost niciodată împărțită. S-a motivat pe baza unor experiențe că pedeapsa pe care ar executa-o infractorul ar întrece cu mult, prin asprimea ei, pericolul faptelor adunate laolaltă. Spre deosebire de alte jurisdicții, țara noastră a rămas credincioasă principiilor umanitare, încrederea în om, în resursele lui psihomorale.

Pe acest considerent, judecătoria Dej a contopit cele trei pedepse și a adăugat la cea mai grea un spor de 6 luni, urmînd să execute în total 4 ani de detenție. Protestul lui Cristea Gheorghe s-a îndreptat împotriva a-

cestui spor. De ce instanța mi-a înăsprit pedeapsa, n-au fost suficienți 3 ani și 6 luni, îmi lipsește orice șansă de reeducare?

E adevărat că legea penală nu admite cumulul, dar nu respinge sporul. Rațiunea este simplă; infractorul care săvîrșește mai multe fapte penale prezintă un pericol social ridicat și te poți aștepta din partea lui la orice! Este vorba de un grad mai mare de pervertire, un dispreț vădit față de valorile sociale, intenția de a face numai rău. Dacă atingerea valorilor sociale are loc la intervale scurte de timp, avem de a face cu un infractor înrăit, alterat moral. Ce te poți pune pe cuvintele unui infractor care una spune în instanță și alta face în realitate?

Cînd sînt liberați condiționați, deși promit că nu vor mai comite nici o infracțiune pînă la împlinirea duratei pedepsei, cuvintele lor rămîn fără nici o valoare. Cristea Gheorghe a înfrînt de 3 ori legea penală. Și-atunci n-are dreptate judecătoria, nu pe bază de argumente clare i-a aplicat un spor de pedeapsă de 6 luni? Tribunalul județean i-a respins recursul și l-a obligat să plătească statului cheltuieli de judecată. Ne-a dat Revoluția libertate, a menționat procurorul, dar nu luăm din ea doar ce ne convine! Ești liber, dar nu în detrimentul altora, frustrînd interesele semenilor. O societate civilizată, hotărîtă, să iasă în lume, nu face concesii chitangilor, trîntorilor, oamenilor necinstiți.

Ion GHERCIOIU

AGRESIUNI

Privim natura din jurul nostru, pămîntul, apele, pădurile, cu ochi nesățios, dar nu pentru a-i contempla frumusețile ci pentru a vedea ce-i mai putem răpi în interesul nostru.

Moldovan Maria din comuna Frata mamă a patru copii, surprinsă în flagrant delict tăind arbori în pădure, ultragiază pe pădurarul Nicolae Oneț cauzîndu-i chiar leziuni corporale (incidentul încheindu-se în fața instanței cu o sentință de doi ani închisoare).

Alexandru Cilica de la I.P. E.G. Căcova Ierii împreună cu alți ortaci ca și Chelemen Ioan din Mintiul Gherlei au „fabricat” arme de foc artisanale cu care doborau vînatul ignorînd orice reglementări.

Se semnalează frecvent găsiri de lațuri — armă crudă și lașă — așezate în calea vînatului.

Se cunosc artificieri autorizați care utilizează abuziv materiale din dotare vizînd mai ales pescuitul — activitate considerată ca recreativă — dar pe care braconieri de toate categoriile îl practică în adevărate campanii de aprovizionare cu pește.

Alături de asemenea manifestări fătîșe, fiecare din noi otrăvim apa, uscatul și aerul cu reziduurile propriilor noastre activități.

Trîind în prezent, nu ne mai pasă de nimic, de viitorul meleagurilor pe care viețuim?

Știm noi care este starea actuală a pădurilor, măcar în județul nostru, pădurile acestui tărîm pentru care păstrăm fiecare în adîncul sufletului nostalgia unor zile de recreere?

Județul Cluj este sărac în păduri, ele reprezentînd numai 22,9 la sută din teritoriul, cu mult sub media pe țară, cea europeană și mondială. În plus, distribuția pădurilor este neuniformă, majoritatea lor fiind situate în zona de munte în timp ce în Podișul Transilvan ele reprezintă numai

5-15 la sută iar în Cimpia Transilvaniei, sub 5 la sută. Structura lor este profund dezechilibrată în ce privește clasele de vîrstă, existînd un excedent de arborete tînere de pînă la 40 de ani și un deficit imens de păduri mature, vîrsta medie pe județ fiind de numai 42,4 ani ca urmare a supra-solicitării la care au fost supuse pădurile în ultimele cinci decenii. Și în prezent rapoartele Inspectoratului Silvic Județean concluzionează: în perioada scursă din revoluție agresiunea populației asupra pădurilor a crescut prin acțiuni de extragere ilegală de arbori.

În majoritatea apelor de munte efectivul piscicol se situează mult sub capacitatea biologică a acestora, ca urmare a pescuitului ilegal, iar în cele de șes și colinare numărul peștilor este de asemenea redus și pe alocuri chiar inexistent din aceeași cauză, dublată însă și de poluarea tot mai accentuată a acestor ape.

Cucerînd natura, omul a distrus în bună parte fauna și vegetația. Ucidem viețuitoarele și mediul lor de viață pentru a ne face loc numai nouă, oamenilor de azi, fără a ne gîndi nici o clipă la generațiile care vin.

Întoarcerea cursuri de apă, surpăm munți, defrișăm pădurile crezînd că nouă ni se cuvine totul fără să ne pese că resursele naturii nu sînt nelimitate și că distrugeră ireversibil, în fiecare zi, însuși viața planetei.

Și toate acestea fiindcă noi sîntme cei mai tari, și nu are cine să ne tragă la răspundere. E înadmisibil.

Omul este socotit pe bună dreptate cel mai valoros produs în evoluția acestei planete, dar asta îl creează obligații și nu ne dă dreptul nouă, oamenilor, să distrugem natura, celelalte forme de viață, din egoism sau din ignoranță.

Emil MAIOR

CARTIERUL PLOPILOR NU MAI ARE „APROZAR”!

Cetățenii cartierului Plopii sînt lipsiți, de cîva timp, de singurul „Aprozar” ce a existat pe str. Sălcîmului în apropiere de Complexul „Alimentara”. În locul acestuia, „privatizarea” a adus un bar(?) de cel mai prost aspect comercial, dar cu băuturi tari și colorate, cu sticle străine (nu știm ce se află în ele) concurînd restaurantul de stat la 5 m depărtare de acesta. Avem deci două „cîrciume”, dar nici un „Aprozar”! În noul bar găsim însă, ca tablouri decorative, un nud de femeie, spre risul copiilor și al cetățenilor turmentați. Halal privatizare și mai ales discernămint în aprobarea organizată a locurilor „bombelor” de prost gust și cu o estetică de pe vremea vizigotilor...

Cetățenii cartierului Plopii solicită (re)deschiderea unui „Aprozar” în acest cartier.

IN ATENȚIA HANDICAPAȚILOR MOTORI

Asociația pentru protejarea și ajutorarea handicapatilor motori — filiala Cluj, cu noul sediu în str. M. Kogălniceanu nr. 8, ap. 3-4 (cu fostul sediu în str. Einstein), anunță pe toți membrii înscrși, care n-au ridicat ajutoare și legitimațiile, să se prezinte de urgență, în zilele de miercuri și vineri, între orele 16-18, pentru rezolvarea problemelor.

COMITETUL

„Și ce fată frumoasă are mama...”

Foto: I. LESPUG

Leproșii secolului douăzeci

În evul mediu leproșii erau alungați din comunitățile omenesti. Boala lor stîrnea frică și oroare. Aveau haine de o culoare aparte și purtau în permanență un clopot, care îi avertiza pe acei ce li s-ar fi aflat în cale. Privită din acest punct de vedere, soarta bolnavilor de SIDA este mai bună, ei nu sînt izolați și sînt priviți drept leproșii secolului douăzeci doar de către cei ce nu cunosc cum se transmite flagelul numit sindrom imuno-deficiar dobîndit.

După ce mulți ani s-a păstrat tăcerea în această problemă, acum se poate spune adevărul și ar fi o inconștiență să se procedeze altfel. Boala a fost descoperită în 1981, cînd un cercetător american a observat că un medicament (lomidin) folosit în tratarea unei forme de pneumonie s-a consumat în cantități neobișnuite și pacienții care îl foloseau erau homosexuali. Apoi a constatat că organismul acestora prezintă mari deficiențe în sistemul imunitar, deci o capacitate de apărare la infecții foarte slabă, a descris simptomele și a pus numele bolii. Dacă se cunosc modurile de transmitere, și anume prin contact sexual, prin sînge (transfuzii, injecții cu seringi infectate) și de la mamă la făt, există, în schimb, mai multe ipoteze privind apariția ei. Se pare că a existat cu mult înainte în Africa și că a trecut de la maimuța la om.

Pînă la mijlocul acestui an erau diagnosticate oficial în lume peste un sfert de milion de cazuri, din care 670 în România. Specialiștii consideră însă că aceste cifre nu sînt decît parțiale. La fiecare caz cunoscut există probabil alte cîteva zeci de persoane seropozitive necunoscute. Dacă nu se iau măsuri eficiente și prompte, ne putem aștepta la ce e mai rău. Pentru că de această boală se moare. De la evidențierea pacientului ca fiind seropozitiv, pînă la declanșarea infecției pot trece în medie nouă ani. Dar de la declanșarea acesteia speranța de viață este doar de doi ani.

În Cluj s-au semnalat puține cazuri. O familie

formată din doi studenți: ea romîncă, el din Zair, care de altfel a și părăsit de mai mult timp țara, o femeie de 30 de ani și un bărbat de 27 de ani. Bărbatul, G.C., internat în decembrie 1989 la Spitalul clinic de boli contagioase, era brigadier silvic și se pare că a luat boala pe litoral, unde a lucrat o perioadă la Salvamar. Femeia, S.M., s-a îmbolnăvit de la un student, zairez. Cei doi pacienți, care prezentau forme specifice de pneumonie, au fost tratați de profesorul doctor Vasile Gorgan, omul numărul unu în orașul nostru în materie de SIDA, și după o ușoară și temporară ameliorare a stării lor au fost lăsați acasă. Din păcate, se pot trata doar suprainfecțiile și nu boala. Femeia a decedat în această primăvară, iar tînărul nu mai are nici o șansă, dar moartea lui trebuie privită ca un accident, el are nevoie de înțelegere și ajutor. Sigur că prezintă un pericol mare, dar ieșirea din spital în astfel de cazuri se face doar după ce bolnavii au fost instruiți și au semnat o declarație prin care se obligă să respecte următoarele: să aducă la cunoștință partenerului sexual diagnosticul care le-a fost stabilit și să folosească măsurile de protecție cunoscute, să nu doneze sînge, să se prezinte pentru controlul clinic și de laborator conform programării. De curînd, au mai fost descoperiți în Cluj încă patru seropozitivi (dintre care 3 copii) la care boala nu s-a manifestat încă. Aceștia se pare că s-au contaminat ca urmare a transfuziilor repetate pe care au trebuit să le suporte.

Nu trebuie să ascundem realitatea din teama de a nu stîrni panică, dar nici nu trebuie să îl ostracizăm pe cei atinși de sindromul imuno-deficiar. Avem nevoie de informare corectă și la timp și de măsuri de prevenire. Și mai avem nevoie de speranță că încercările de realizare a unui tratament eficace sau a unui vaccin vor fi încununuate de succes.

Adrian CHIRCA

Domiciliu forțat cu ajutorul electronicii

Recent, ministrul britanic de interne a anunțat o experiență spectaculoasă care va fi efectuată în Regatul Unit în cadrul luptei împotriva criminalității. Este vorba de marcarea electronică a micilor delicvenți, măsură care va înlocui pedeapsa cu închisoarea și va evita contactul prelungit al tinerilor cu mediul dăunător al închisorii, unde precumpănește influența nefastă a răufăcătorilor înveterați.

Principiul sistemului este ur-

mătorul: „clientul” va purta la gleznă o brățară electronică, ce nu poate fi scoasă decît de poliție și care transmite continuu un semnal captat de ordinatorul central al poliției. Acest semnal se întrerupe de îndată ce purtătorul brățării se depărtează cu mai mult de 100 m de locuința sa. Controlul va fi aplicat mai ales în timpul liber al delicvenților, purtătorul brățării fiind obligat să rămînă acasă în timpul, cînd sînt deschise barurile

sau cînd se desfășoară meciurile de fotbal.

Această experiență pilot, de șase luni, este deocamdată aplicată la delicvenții lăsați în libertate. Dacă va fi concludentă, ea va fi testată și la condamnați. Costul ansamblului dispozitivului este extrem de redus: 5-10 lire pentru o brățară, inclusiv sistemul de supraveghere informatică — relatează publicația „Science et Vie”. (M.B.)

Constatări păgubitoare

CINCI GĂINI PENTRU UN... VIȚEL!

Nu mi-a venit să cred. Ca să mă conving, m-am dus mai întîi în piață. Prețul unei găini varia între 200-250 lei. Am plecat apoi în țîrg: prețul vițelilor balansa între 800-1200 lei.

— Numai cinci găini să coste un vițel?, l-am întrebat pe un țăran care făcea parte dintr-o comisie de vînzare a unui C.A.P., din apropierea Turzii.

Omul, cătrănit, poate nu-l leșea... sîmădașul sau poate din cauza soarelui care-l topise, mi-o aruncă peste umăr:

— Dacă veneai mai înainte cu 2-3 săptămîni, luați un vițel cu... trei găini!

— Dar...

— Nici un dar. Ce-o să le dăm

la iarnă de mîncare? D-ta nu vezi că toate s-au bulucit? Unii trag în stînga, alții în dreapta. Dumnezeu să mai știe ce-l și ce-o să fie. Așa că...

Am cutreierat țîrgul de la un capăt la altul. Porci, oi, capre, iepuri de casă. Ce mai, ca în țîrg! Dar peste tot, vițel: mai mari sau mai mici, mai grași sau mai slabi. Tăurași sau vițele. Cumpărători, mai ales orășeni. Îl întreb pe unul:

— De ce-ai cumpărat vițelul, îl crești?

— La bloc?

— Atunci?

— Îl sacrific. Din carne pun la frigider și ce întrec, valorific. Inițiativă... particulară,

preț particular. Doar am atîta vecin! Și-apoi, nu vezi că-l de... pomană? Înțelegi?

N-am înțeles și nu pot să înțeleg de ce nimeni dintre aceia care ar trebui să pună capăt acestei... curse contra cronometru de sacrificare a vițelilor fără nici un discernămint. Nu iau atitudine. Nu de alta dar această... „pomană”, cum susținea un cumpărător, decimează în ritm alarmant viitorul șeptel de animale, nu peste multă vreme ne va costa, pe noi toți, enorm de mult!

Și-atunci de ce atîta nechibzuință, atîta grabă de-a pune pieile vițelilor în... băți! Ați găsit cumva, stîmăți gospodari ai satelor vreo... tehnologie care vă ajută să creșteți mai repede vițelii decît... găinile? Dacă da, spuneți-ne-o și nouă ca să nu... murim, știți d-voastră, cum!

Ion CORDOȘ

MOZAIIC

„SECRETELE” LUI ORSON WELLES SE VÂND LA LICITAȚIE

Actor, regizor, magician, producător, scenarist, coreograful și genialul Orson Welles, unul din ultimii „Renaissance men” de la Hollywood, era toate acestea la un loc și chiar mai mult. Cu excepția unui cerc restrâns de prieteni și rude, numai puțini cunoșteau adevărata pasiune ascunsă a autorului lucrării „A patra putere”, vocația sa din copilărie, pe care destinul n-a vrut să-i îngăduie s-o urmeze: pictura. Acum, în sfârșit, acest secret se află pe punctul de a deveni public, datorită manuscrisului lui Welles, intitulat „The Bravades”, pe care autorul l-a dăruit fiicei sale, Rebecca, în 1966, cu ocazia Crăciunului. Acest manuscris care conține 68 de pagini cu 60 de desene splendide în creion, cerneală, tempera și acuarelă, redă cu o deosebită sensibilitate cromatică festivalul religios care se desfășoară anual la Saint Tropez în onorarea sfântului patron al orașului.

„Această carte — povestește Rebecca Welles corespondentului ziarului „Corriere della sera” — a fost pentru mine deosebit de prețioasă pentru că eu n-am petrecut prea mult timp împreună cu tata, care s-a despărțit de mama când eu aveam numai patru ani”. Fiica lui Orson Welles are astăzi 45 de ani, este o persoană foarte rezervată și locuiește împreună cu cele trei surori ale sale în apropiere de Washington, departe de lumea hollywoodiană.

„Ceea ce nu-i reușea niciodată tatălui meu era să găsească bani pentru filmele sale, pentru că era incapabil să facă compromisuri”.

— De care dintre părinții dumneavoastră vă simțiți mai legată efectiv? — a fost întrebată.

— Îi adoram pe amândoi, însă numai cu mama aveam o puternică intimitate, deoarece stăteam împreună cu ea, colindam lumea de la un film la altul. Mama, de fapt, dădea liniștea unui cămin, în timp ce tata nu-i împărtășea opinia. El era întotdeauna superocupat și singurele ocazii când puteam să-l întâlnesc erau atunci când călătorea în țara noastră.

— Când a apărut acest hobby al tatălui dumneavoastră pentru pictură?

— Nu era vorba de un hobby — răspunde ferm Rebecca — ci de o activitate permanentă și multă vreme a fost unica sa ambiție. Tocmai pictura a fost cea care l-a împins spre cinematografie și i-a permis să aibă continuu o serie de tablouri în fața ochilor și în creier.

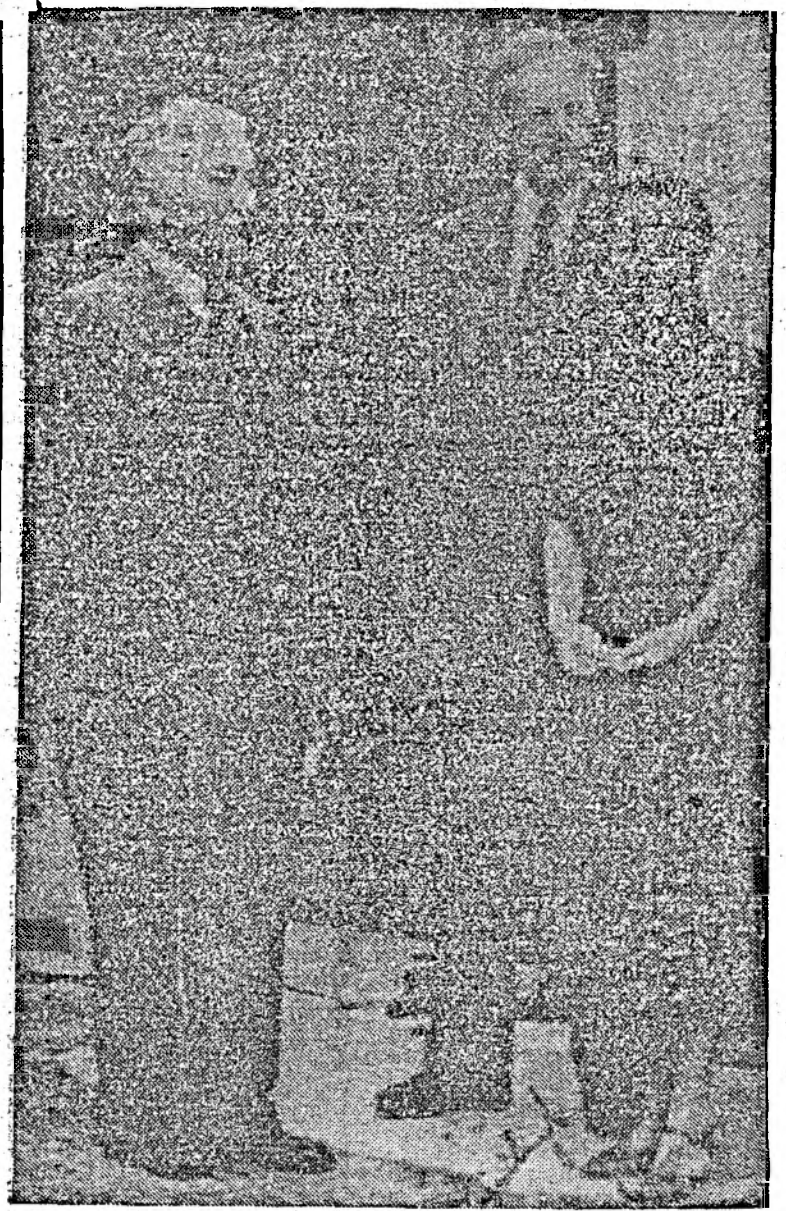
Biografii au descoperit acum că Welles, când era foarte tânăr, s-a imbarcat pe o navă care mergea în Irlanda, cu șevalet și pensule, ajungând însă, din întâmplare în Anglia, unde și-a început cariera de actor. Acum câțiva ani, Rebecca și Orson Welles au acceptat să fie fotografiați împreună pentru o reclamă. Cu acel prilej, ea a fost descrisă ca o „virtuoasă actriță”.

„Era vorba doar de un titlu pe care vroia să mi-l atribuie acea firmă de publicitate — explică Rebecca. În realitate, eu lucram ca secretară și cu câțiva ani în urmă frecventasem un curs de actorie la universitate. Desigur însă, nu s-ar fi putut scrie că fiica lui Orson Welles răspunde la telefon pentru a-și câștiga existența”.

— Ce motive v-au determinat să vindeți manuscrisul?

— N-am făcut acest lucru pentru bani, ci pentru că mi s-a părut că a sosit momentul să-l fac public, dezvăluind tuturor întregi „secretele” tatălui meu.

Nu există nici un dubiu că Rebecca Welles va încasa o sumă frumoasă pentru acest manuscris, având în vedere faptul că în ultimul timp „memoriile” lui Orson Welles sînt cel mai bine cotate pe piața americană. Este de ajuns să ne gândim că în 1988, scenariul original al celebrului program radiofonic din 1939 intitulat „Războiul lumilor”, în care Welles face America să creadă că se transmite în direct aterizarea marșienilor, a fost vândut pe 123.000 dolari.

După 33 ore și 30 minute, înfruntând greutatea și riscuri enorme, micul avion monocoil denumit „Spirit of Saint-Louis” care decolase la New York, a aterizat legănându-se parcă, în fața unei entuziaște mulțimi, la aeroportul „Le Bourget” de lângă Paris. A fost prima traversare a Oceanului Atlantic cu avionul. Temerarul aviator, înalt și blond care a părăsit carlinga acestui mic și fragil avion (care astăzi se găsește expus la loc de cinste în Muzeul Smithsonian din Washington) se numea Charles A. Lindbergh, un tânăr necunoscut care și-a înscris astfel pentru totdeauna numele în istoria aviației. Acestea se petreceau în 20/21 mai 1927, distanța de zbor fiind ceva mai mult de 5800 km. Pentru Lindbergh (născut la Little Falls în 4 februarie 1902, mort în 1975) cu această performanță începea o adevărată epocă de glorie, toate zările anunțând cu litere de o șchioapă fantastic eveniment aviativ. Nimeni pînă la Lindbergh cu avionul n-a îndrăznit să traverseze dis-

VIZITA LUI CHARLES A. LINDBERGH ÎN ORAȘUL NOSTRU

tanța America de Nord-Europa de unul singur, neexistând nici o posibilitate de ajutor. Lindbergh a descris ulterior peripețiile zborului său într-o carte care a făcut și ea ocolul lumii. Cu timpul însă necazurile au umbrit viața acestui splendid om de caracter și forță morală precum și a soției sale, Miss Anne. Unicul lor copil a fost răpit de gangsteri, fiind regăsit apoi mort după ce toate tratativele de eliberare au dat greș. După 11 ani de la traversarea legendară a Oceanului Atlantic, Lindbergh și soția sa-au vizitat Europa, ajungând vrînd-nevrînd și la Cluj! Venind din U.R.S.S. mai precis de la Odesa, ei se îndreptau cu un avion de două persoane către apus. Teiul lor era Praga. Terminându-li-se carburantul au aterizat în 31 august 1938 la Aeroportul Someșeni unde întâmplător era în

cură de desfășurare un miting aviatic. Spre fericire istoriei orașului nostru, Lindbergh n-avea încotro, trebuia să viziteze Clujul. Modest cum era, tânărul aviator american ceru comandantului aeroportului, comandorul A-

CURIOZITĂȚI CLUJENE

lexandru Cornescu, să nu fie cazat la vreun hotel, ci la o familie particulară, căci soții Lindbergh erau încă urmăriți de trupele groznică de răpire a copilului lor. După ce Lindbergh s-a intrănit îndelung cu ofițerii, aviatorii și soldații români de la Someșeni, s-a găsit soluția ca perechea americană să fie găzduită la profesorul Iuliu Hațieganu care locuia în strada Eminescu 8 (azi nr. 10). Ilustrul medic român și soția acestuia, Maria Hațieganu n. Sima, s-au

arătat gazde demne pentru Colonelul Charles A. Lindbergh și a soției sale Anne. Zilele trecute, fiica profesorului, doamna Maria-Lulia Fodor, cu multă amabilitate mi-a arătat camera de la etajul casei în care au „locuit” o noapte soții Lindbergh. După vizitarea Clujului cu mașina profesorului Hațieganu (un Dodge roșu, Cluj Nr. 24) soții Lindbergh au admirat panorama orașului de pe Feleac, celebrul aviator avînd cuvinte de laudă pentru primirea de la Someșeni și de la Cluj. La fostul restaurant „Bufnița” din str. Samuil Micu nr. 8 profesorul Hațieganu a organizat în cinstea soților Lindbergh un minibanchet, proprietarul localului, Dionisie Bolyașcu fiind și el la „înălțimea” evenimentului. Au participat pe lângă soții prof. Hațieganu, prof. Coriolan Tătaru și prof. Marius Hângăruțiu. Lista

de lucrate era alcătuită din mincări specifice Transilvaniei, salam de Sibiu, țuică, telemea etc nelipsind desigur nici obligatoria șampanie „Mott”. Un mic taraf condus de Körösi Duduș („înprumutat” de la „New York”) îi delectau pe soții Lindbergh cu muzică populară. Apoi soții Lindbergh au semnat în 31 august 1938 în cartea de aur a „Bufniței”, album recent descoperit de un prieten al semnatarului acestui articol. Cu sentimentele cele mai bune față de orașul Cluj, soții Lindbergh au decolat în 1 septembrie 1938, tot de la Someșeni, în direcția Praga. Era exact un an înaintea izbucnirii celui de al doilea război mondial. La fostul restaurant „Bufnița” în cea de a treia încăpăre de la intrare (azi funcționează aici un laborator de patiserie) era fixată pe un perete o elegantă plăcuță de bronz cu inscripția „Sala Lindbergh”, această pentru imortalizarea celebrei vizite. Gh. ISAC

In fotografia de sus: Iuliu Hațieganu și soții Lindbergh

ROMÂNIA ÎN LUME • LUMEA ÎN ROMÂNIA •

INTERVIU CU DOMNUL ETIENNE LECLERCQ, LICENȚIAT ÎN POLITICĂ SOCIALĂ ȘI ECONOMICĂ, REPREZENTÂND DELEGAȚIA CEDUC - BELGIA

— Domnule Leclercq, ce este Ceduc?

— Ceduc este o organizație socio-culturală care activează în partea francofonă, valonă a Belgiei. Am organizat o primă vizită în România în cursul lunii martie, pornind din inițiativa Universității și a organizației Medecins Sans Frontières (M.S.F.). Am fost și sîntem în contact permanent cu membrii organizației umanitare Operation Villages Roumains (O.V.R.), care au și organizat șederea noastră aici.

— Din cite persoane este constituit prezentul grup CEDUC?

— Să le amintim: Etienne Leclercq, D'Hoop Michel, specialist în telecomunicații audiovizuale, Christiane Merold, directoare de creșă, Derrider Martine, licențiată în pediatrie, Gengier Joelle, educatoare de tineri handicapați, Haullet Charles, director al unei case pentru bătrîni, Renkin Josette, infirmieră și Richir Jacques, director și el al unei case pentru bătrîni.

— Care este ideea fundamen-

tală de la care porniți?

— Ideea noastră nu este de a da ajutor României, ci de a pune în practică, echitabil, niște schimburi româno-belgiene.

— Din cite am înțeles, este vorba de un contract cu Universitatea clujeană.

— Am ajuns la un acord de reciprocitate care prevede șederea noastră în România și, în sens invers, prietenii belgieni îi vor primi pe cei români. Vreau să mulțumesc pe această cale domnului ministru adjunct Marian Papahagi și tuturor colegilor români.

— Vă voi pune, în continuare, două întrebări pe care le-am mai pus și altora. Prima: cum este privită România în Belgia?

— Înaintea Revoluției, pentru belgieni România era o țară „îndepărtată”, „pierdută”. Imaginea pe care o aveau despre România se rezuma la Dunăre, la Ceaușescu, care era un independent. La început, am văzut în Ceaușescu o personalitate. Aflînd apoi de înăsprirea regimu-

lui, de dictatura pe care a impus-o, simpatia a scăzut, pînă la pierderea ei. Cînd a început Revoluția, a fost o explozie de entuziasm, de bucurie. Belgienii s-au implicat profund, în acțiunea O.V.R., fiind printre cei mai activi. Înaintea Revoluției, am avut parte de informații incomplete despre România. Un ziarist de-al nostru a făcut un reportaj, clandestin desigur, despre satele românești, despre distrugerea lor, așa că înțectul în întregul, am început să aflăm cite ceva despre România. Cînd a pornit Revoluția ne-am dat seama că sosise momentul mult așteptat, cel al ajutorului real. Acum însă, imaginea despre România e mai puțin pozitivă. Belgienii se gîndesc că sistemul nu s-a schimbat de loc. Și că cei care sînt la putere sînt mult prea legați de vechiul regim. Mulți belgieni, multe asociații și organizații vor să oprească ajutoarele pentru România deoarece democrația de aici nu este destul de clară, de linpede, nu s-a cri-

talizat. Nu acesta ar fi momentul în care să vă părăsim. Faptul că ne întîlnim, că putem discuta este foarte important, nu putem da înapoi.

— A doua întrebare, ce tip de democrație ne-ar avantaja?

— Noi nu dăm rețete. Nu sînt eu cel în măsură să spun care tip...

— La modul general...

— Așa da, la modul general, un sistem parlamentar. Sistemul parlamentar permite reprezentarea tuturor părerilor, a tuturor ideilor. Sistemul parlamentar permite separarea celor trei puteri, executivă, legislativă și judecătorească. În Belgia avem rege. Dar regele nu are nimic de spus. El e garantul existenței statului belgian. Are puteri prin text, nu în realitate....

— Imaginea despre România nu este una pozitivă. Care ar fi cauza? Cauzele?

— Ceea ce am văzut la televiziune și ceea ce am citit în presă a fost pentru noi un șoc. De fapt, două șocuri. Primul șoc, „micul război” între unguri și români de la Tirgu Mureș. Și doi, prezența minerilor la București. În plus, ziaristii străini au prelucrat ceea ce s-a petrecut din ianuarie pînă acum și am început să credem că a fost o Re-

voluție care aducea mai mult cu o lovitură de stat, că încurcările erau pregătite pentru a-l răsturna pe Ceaușescu, și nu pentru a schimba regimul.

— Crodeți că România traversează, lucru specific Estului, o problemă de clasă?

— Există o rivalitate, o neîncredere a puterii față de intelectuali. Rivalitate specifică Europei Estice. În Cehoslovacia, văd că un intelectual este președinte. În Polonia, un sindicalist și biserică catolică. Pentru Polonia și Ungaria nu văd să existe disensiuni între clase. Clasele muncitorești și țărănești în România au rămas într-o anumită ignoranță din punct de vedere politic, cultural și cred că azi, cu un „nou regim” se păstrează vechiul model. Intelectualii sînt primejdioși. Oricare ar fi puterea, intelectualii însuși inspiră teamă pentru că au capacitatea și puterea analizei, capacitatea și puterea de a pătrunde esența lucrurilor, de a analiza situația.

— Și în loc de încheiere...

— Primărea care ni s-a făcut este extraordinară. Tot așa a fost și în martie. Ospitalitatea românească e bine cunoscută dar e prea mult, sînt prea mulți. Domosteno ȘOFRON

URMARI DIN PAGINA 1

Nimic nu s-a schimbat, domnule...

dori aceasta, ori, unele, sînt dominate de oameni pentru care funcția este mai importantă decît realizarea sarcinilor economice, iar patronul încă n-a sosit. Ce se va întîmpla cînd va sosi? Cîrculă tot felul de zvonuri printre oameni. Ba că la întreprinderea cutare a venit un tip care a afirmat că, dacă ajunge patron, dă afară 7.000 de salariați din totalul de 10.000. Care vor fi cei 3.000 fericiți? Și oamenii își fac calcule: voi fi sau nu printre cei aleși? Cine îl va ajuta pe noul patron să-i aleagă pe cei harnici? Și astfel se creează o atmosferă nefavorabilă unei inițiative care pare singura posibilă în momentul de față. În care nimeni nu îndrăznește să-i pună la punct pe cei ce nu muncesc.

Iar această lășitate, care e și a conducătorilor, dar și a colectivităților, nu poate să dispară decît atunci cînd unitățile în care frica mulfimii este mai mare decît curajul onest al celor harnici vor da faliment, iar oamenii vor rămîne pur și simplu fără serviciu. Sau pînă cînd un adevărat stăpîn va hotărî destinele acelor unități în care leneșii continuă să-și bată joc de cinstea celor harnici. Care se mulțumesc să-și asculte pe primii afirmînd, cu batjocură în priviri și voce: „Nimic nu s-a schimbat, domnule”. Omițînd să precizeze că măcar o schimbare este clară, din păcate: în România se produce mai puțin decît în anul trecut.

COMUNICAT

comise pe teritoriul Transilvaniei în urmă cu 50 de ani. În consecință, solicităm Guvernului României să întreprindă de urgență măsurile necesare pentru ca această problemă să fie adusă la cunoștința întregii comunități internaționale.

4) Avînd în vedere gravitatea deosebită a actelor săvîrșite de teroarea horthystă pe pămîntul Transilvaniei, Guvernul României are datoria patriotică și națională de a solicita Ungariei plata daunelor morale și materiale cuvenite poporului român pen-

tru fărădelegile și suferințele provocate poporului român în urmă cu 50 de ani.

5) Pentru ca asemenea orgii istorice să nu mai fie săvîrșite niciodată în trupul sfînt al țării, cerem Guvernului României să vegheze necontenit la fruntariile țării, iar în interiorul acestora să aplice fără întîrziere legile țării, eliminînd orice fel de concesiuni sau privilegii de natură etnică. Aceasta este singura cale de a asigura stabilitatea economică, politică și socială a României ca stat național unitar, suveran și indivizibil.

COMITETUL DIRECTOR AL PARTIDULUI DE UNIUNE NAȚIONALĂ A ROMÂNILOR A.U.E.

PUTEM AVEA ÎNCREDERE?

pune în discuție părerea cetățenilor despre senat și parlament, se arată, în schimb, preocupat de opinia lor referitoare la guvern. „Conșiderați capabil actualul guvern să rezolve majoritatea problemelor economico-sociale cu care este confruntată România?” — întrebare la care 69,3 la sută din cei chestionați răspund: „Da”, 15,1 la sută „Nu” și 15,6 la sută nu se pronunță.

Un alt set de întrebări se referă la posibilitățile redresării economiei românești, întrebarea cheie fiind: „După părerea dvs. cum se poate ieși mai ușor din actuala stare a economiei românești?” Destul de generale, răspunsurile sînt edificatoare totuși pentru orientarea cetățenilor, chiar dacă nu se corelează întotdeauna cu răspunsurile la alte întrebări. „Prin accelerarea privatizării”, răspund aici 56,00 la sută din cei chestionați. „Prin acapararea de capital străin”, sînt de părere 38,40 la sută, iar 3,60 la sută consideră că ar fi suficientă o mai mare disciplină la locul de muncă, neglijînd, desi-

gur, că aceasta va fi una din cerințele esențiale în cazul privatizării. În legătură cu al doilea răspuns oferit întrebării de mai sus, se pune o altă întrebare: „După părerea dvs. personală, cît timp va mai dura pînă cînd în economia noastră va pătrunde capital străin masiv?” „Pînă la un an”, răspund 12,50 la sută. „Peste un an”, răspund 53,90 la sută, ceea ce, departe de a stabili măcar cu aproximație un termen, împinge la infinit limitele incertitudinii (totuși, luînd însă faptul ca realizabil, realist, necesar). „Depinde de derularea evenimentelor politice”, apreciază 13,60 la sută, iar 20,00 la sută

nu se pronunță. Intuite de anchetator (ca pondere), răspunsurile cu numerele 2 și 3 determină o altă întrebare: „După părerea dvs., care credeți că sînt motivele care duc la neîncrederea investitorilor străini?” Vă lăsăm să comentați singuri răspunsurile, transcriindu-le în ordinea lor: „Atitudinea unor personalități și partide politice” (12,40 la sută); „Evenimentele din 13-15 iunie 1990” (58,70 la sută); „Politica economică a guvernului” (3,20 la sută) și „Starea de fapt a economiei românești” (25,70 la sută). Privind realizările globale — pe domenii — de la revoluție și pînă în momentul anchetei, remarcăm dominantă negativistă a opiniilor: „Care este domeniul care v-a satisfăcut de la revoluția din decembrie și pînă în prezent?” Răspunsuri: „Social” — 3,90 la sută; „Economic” — 11,20 la sută; „Politic” — 39,60 la sută și „Nici unul” — 54,30 la

sută. E o înfirmare a încrederii rezultate din alte răspunsuri? Un portret-robot al purtătorului de opinie majoritară: ar arăta cam așa: e un tip preocupat de obținerea veniturilor sigure și căruia veniturile i-au crescut din decembrie 1989 încocoace, care are încredere în organele alese la 20 mai, își păstrează (cu o ușoară rezervă) încrederea în președintele Iliescu, dar mai ales în guvernul capabil să rezolve problemele economice ale țării. E de părere că ieșirea din actuala stare economică se va realiza prin accelerarea privatizării și pătrunderea capitalului străin, căruia îi va trebui însă o perioadă mai lungă de tatonare, de recuștigare a încrederii investitorului. La toate acestea se adaugă opinia, ca o pălărie pusă șmechereste într-o parte, că nu există realizări deosebite în nici un domeniu. Și ne recunoaștem în acest portret?

PROTEST

nare a unui om și a unor idei generoase întru demnitate și onorabilitate vor fi pedepsiți pe măsura felului cum au acționat.

COLECTIVUL STUDIULUI DE RADIOTELEVIUZE CLUJ

Publicînd protestul colegilor noștri de la Studioul Teritorial de Radio Tirgu-Mures și de la Studioul de Radioteleviziune Cluj, ne raliem în întregime durerii și indignării lor față de odioasa agresiune la care a fost supus redactorul Petre Pontu. Considerăm că într-un stat civilizat diferențele de opinii politice și de atitudine cetățenească și patriotică dintre un reprezentant al mass-mediei și publicul larg nu pot fi rezolvate prin mijloace brutale, barbare, cîi coboară pe făptășii lor la condiția de fiare sălbatică. Autorii inumanului act au fost prinși, urmează ca justiția să-și spună cuvîntul. Cerem, totodată, ca și

organele noastre legislative să fiină seama de faptul că profesioniștii de ziarist este expusă și la noi, din păcate, unor riscuri majore, mergînd pînă la pierderea vieții și, în consecință, să asigure cadrul legal adecvat de protejare a vieții și integrității corporale, a condițiilor bune de desfășurare a activității tuturor reprezentanților mass-mediei, prevăzînd agravarea pedepselor în cazul agresiunilor comise asupra lor.

Ne exprimăm speranța că valorosul redactor tirgu-mureșan Petre Pontu va putea fi redat vieții și adresăm din nou cetățenilor României — indiferent de naționalitatea și convingerile lor politice ori de altă natură — apelul la înțelegere și toleranță, la calm și la efortul de a reprimă pornirile bestiale ce izbucnesc la unii din semenii noștri, înlocuindu-le cu minimul umanism și stăpînire de sine ce trebuie să-i caracterizeze pe toți cei ce-și spun oameni.

REDACȚIA ZIARULUI „ADEVARUL IN LIBERTATE”

DIRECȚIA DE MUNCA ȘI OCROTIRI SOCIALE A JUDEȚULUI CLUJ

atenționează tuturor copiii beneficiari de pensie de urmași să prezinte, în luna septembrie a.c., la Oficiul de asigurări sociale și pensii de stat

- **aleverințe de școlarizare curs de zi, pentru anul școlar (universitar) 1990/1991, însoțită de ultimul cupon de pensie.**

În caz de neprezentare se va sistă plata pensiei începînd cu luna octombrie a.c. (1165)

LICEUL INDUSTRIAL NR. 4 CLUJ-NAPOCA

cu sediul în str. Horea nr. 51

face înscrieri pentru anul școlar 1990-1991 la liber, curs de zi, la următoarele profiluri:

- a) **Materiale de construcții:**
 - clasa a IX-a — 78 locuri
 - clasa a XI-a — 33 locuri
- b) **Profiterarea lemnului:**
 - clasa a IX-a — 25 locuri
 - clasa a XI-a — 50 locuri

Curs seral:

- clasa a XI-a — prelucrarea lemnului — 31 locuri;
- materiale de construcții — 22 locuri

Înscrierile se fac între 24 și 27 august, orele 8-18. Informații suplimentare la sediul liceului, telefon. 3-02-30. (1188)

ȘANTIERUL CONSTRUCȚII-MONTAJ din cadrul I.R.E.C.

cu sediul în Cluj-Napoca, str. I. Măcelaru nr. 28

angajează:

- **MUNCITORI NECALIFICAȚI**, pentru Baza de producție Someșeni.

Informații suplimentare la telefon 1-18-16, între orele 8-18 (1177).

ÎNTEPRINDERE DE MEDICAMENTE „TERAPIA”

CLUJ-NAPOCA

închiriază prin transfer sau repartizare de la Oficiul forței de muncă:

- **2 ELECTROMECHANICI ANIȘ** categoria 3-4
- **2 LĂCĂTUȘI MECANICI**, categoria 1-5

Programul de lucru este de 5 zile pe săptămîină și se beneficiază de grupa a II-a de muncă. Relații suplimentare, zilnic, între orele 13-15, la Biroul personal-învățămînt-salarizare, B-dul Muncii nr. 10, telefon 4-70-88. (1170)

UNIUNEA GENERALĂ A PENSIONARILOR DIN ROMANIA, Filiala Cluj

adreasează rugămintea tuturor pensionarilor clujeni, atît celor care s-au înscris în Uniune, cît și celor care își manifestă dorința de a deveni membri ai Uniunii, de a vizita sediul din B-dul Eroilor nr. 44, ap. 3, în vederea **PREMIULI LEGITIMĂȚIILOR**, precum și a tuturor relațiilor legate de scopurile umanitare a acestei asociații apolitice.

De asemenea, face un apel călduros persoanelor fizice, asociațiilor sau instituțiilor care au posibilitatea de a sprijini cu mobilier folosit sau scos din uz, dotarea noului sediu, să ne contacteze la telefon 1-54-10, între orele 9-13:00; aducîndu-le anticipat, pe această cale, mulțumiri. (2611)

ÎNTEPRINDERE LEGUME-FRUCTE

angajează, prin Oficiul forței de muncă sau transfer:

- **FRIGOTEINIȘTI**, categoria 2-5

Relații suplimentare la telefon 1-88-88. (1190)

LICEUL INDUSTRIAL NR. 7 CLUJ-NAPOCA

anunță școlarizarea, în anul școlar 1990/1991, în următoarele profiluri:

CLASA A IX-A, ZI

- **meccanic instalații și utilaje zootehnice** — 36 locuri
- **meccanic îmbunătățiri funciare** — 36 locuri
- **meccanic motoare termice** — 30 locuri
- **meccanic agricol** — 33 locuri
- **meccanic agricol (secția maghiară)** — 36 locuri

CLASA A XI-A, ZI

- **meccanic îmbunătățiri funciare** — 26 locuri
- **meccanic motoare termice** — 10 locuri

Informații la telefon 4-12-88 și la sediul liceului, str. Theresitelui nr. 57.

Înscrierile în perioadă 24-27 august. (10704)

WINNERS-CLUB, FIRMĂ PARTICULARĂ

angajează, conform prevederilor legale, următorul personal:

- UN BUCĂTAR
- DOI VINZĂTORI
- UN DEBARASATOR
- UN BARMAN
- UN AJUTOR BARMAN
- UN OSPĂTAR (indiferent de sex)

Angajarea se face prin concurs, ce va avea loc în data de 28 august, ora 10, la sediul firmei, din strada Avram Iancu nr. 5.

Condiții de prezentare: **VIRSTA 16-28 ani; BULIMBIE DE IDENTITATE.** (16986)

ÎNTEPRINDERE DE MĂTASE „ROMANIA-MUNCITORE”

str. Sălcăușului nr. 37

angajează, conform Legii 12/1971:

- **ȚESĂTOARE**
- **LĂCĂTUȘI** pentru țesătorie

Ambele cazuri beneficiază de următoarele drepturi suplimentare:

- 28 zile concediu de odihnă
- 25 la sută spor de noaptea
- 10 la sută spor de salarii.

De asemenea, încadrează:

- **2 TIMPLĂRII** categoria 3-5
- **2 FOCIȘTI**
- **2 ÎNSERĂTORI**, categoria 2-5

Relații suplimentare la telefon 6-23-38, interior 196, sau 4-24. (1199)

SPITALUL MUNICIPAL TURDA

strada Andrei Muresanu nr. 16, telefon 1-24-20

vinde:

prin licitație publică, în ziua de 31 august 1990, ora 8:

• **O AUTOSANITARA „DACIA 1300”**

Prețul de strigare, caracteristicile, locul licitației și unde poate fi văzută autosanitară sînt afișate la SPITALUL MUNICIPAL TURDA, strada A. Muresanu nr. 16.

Pentru a putea participa la licitație trebuie depus 10 la sută din suma de strigare în contul nostru Nr. 61.78.40.03.4.29, BANCA NAȚIONALĂ TURDA. (2003)

INTREPRINDEREA „TERMOROM”

cu sediul în CLUJ-NAPOCA

Bulevardul Muncii nr. 16

Încadrează, prin transfer sau Oficiul forței de muncă, următorul personal:

- 20 SUDORI AUTORIZAȚI, categoria 2-4
- 20 LĂCĂTUȘI, categoria 2-4
- 3 VEGHETORI

Încadrarea se face în conformitate cu prevederile Legii 12/1971 și Legii 57/1974.

Relații suplimentare la Serviciul P.L.S., telefon 5-44-25, interioare 1091, 1191. (2004)

ȘCOALA DE ȘOFERI AMATORI CLUJ

vinde, la licitație, în ziua de 4 septembrie 1990, ora 9, pe strada Tineretului nr. 63:

• **MIJLOACE FIXE ȘI DE TRANSPORT** cu durata de serviciu expirată și nexpirată
Plata se va face la casieria școlii. (2005)

INTREPRINDEREA DE TRICOTAJE „SOMEȘUL” CLUJ-NAPOCA

Bulevardul 22 Decembrie nr. 77

Încadrează, de urgență, prin transfer sau repartiție:

- **OPERATORI** pentru Oficiul de calcul (absolvenți ai Liceului de informatică sau ai cursului de specializare)
- **LĂCĂTUȘI MECANICI**, categoria 1-4 (sau absolvenți ai Liceului industrial profil mecanic pentru efectuarea stagiului de practicant ca lăcătuș mecanic)
- **ELECTROCARIST**
- **MUNCITORI NECALIFICAȚI** la transport materiale
- **FOCHIȘTI** pentru cazane GRUPA I: (2007)

COOPERATIVA „CONSTRUCTORUL” CLUJ-NAPOCA

strada Petőfi nr. 7

recrutează — pentru ȘCOALA PROFESIONALĂ — absolvenți a 10 clase de liceu pentru meseriile de:

- **TINICHIGIU ÎN CONSTRUCȚII**
- **SUDOR**

Relații suplimentare se primesc de la Biroul personal-învățămînt al cooperativei. (2008)

INTREPRINDEREA DE PRODUSE ORTOPEDICE ȘI PROTEZARE, SECȚIA PROTEZE CLUJ

anunță organizarea a noi cursuri de calificare la locul de muncă în meseria de:

- **CONFECTIONER PROTEZE**
 - **CONFECTIONER GHETE ORTOPEDICE**
- La ambele meserii se primesc BĂIEȚI, absolvenți a 10 clase.

Condiții de calificare conform Decretului 12/1971. Informații la telefonul 1-53-79. (2010)

INTREPRINDEREA DE CONFECȚII „FLACĂRA”

Încadrează, prin transfer sau repartiție de la Oficiul forței de muncă:

- **MUNCITORI CALIFICAȚI** în meseria de **CONFECTIONERI ÎMBRĂCĂMINTE**. (2006)

COOPERATIVA „ELECTROMECHANICA” CLUJ

angajează, de urgență:

- **ACUMULATORIȘTI**
- **VOPSIȚORI**
- **MECANICI AUTO**
- **OM DE SERVICIU** la secția **AUTOSERVICE** din Mănăștur. (2009)

MICA PUBLICITATE

ANIVERSARI

• Cu ocazia aniversării zilei de naștere a părinților noștri din Gherla, **PETRU MUREȘAN 50 de ani** și **SUSANA MUREȘAN 44 ani**, le dorim multă sănătate și fericire. Petrișor și Uțu. (16754)

VINZARI

CUMPARARI

- Vind videorecorder Hitachi VT 518 E. HQ. Telefon 1-34-78.
- Vind televizor color. Telefon 3-50-12. (16833)
- Vind casetofon Deck Electromureș, amplificator 2X40 W. Adresați comuna Baciu, strada Nouă, nr. 701, bl. J, ap. 2. (16818)
- Vind: Rostov 105 excepțional, boxe 35 W. Eaut în chirie garsonieră în Mărăști, Gheorgheni, centru. Telefon 4-61-91, zilnic 16-21. (10407)
- Vind apartament 2 camere, eventual preluare rate. Informații: telefon 2-06-09, zilnic orele 18-22. (16646)
- Vind rochie deosebită de mireasă și un cort mare. Telefon 3-06-32. (16862)
- Vind piei vulpe roșcată, prelucrate. Telefon 6-68-93. (16633)
- Vind mașină de produs vată de zahăr. Telefon 7-04-84. (16893)
- Vind apartament 4 camere și garaj în Zorilor (prefer în valută). Telefon 2-30-95. (16897)
- Vind CEC Olciț. Informații: telefon 6-93-58, între orele 18-20. (16901)
- Vind CEC Dacia 1300, depunere lunie 1985. Str. Aurel Vlaicu nr. 8, bloc 6, sc. I, etaj II, ap. 4, după ora 17. (16904)
- De vânzare casă cu 4 camere, bucătărie, baie. Informații: între orele 18-22, telefon 8-65-48. (16913)

- Vind orgă electronică Casio E.T. 640 cu 5 octave, sigilată. Alba Iulia, telefon 968/2-37-76. (16914)
- Vind venin de albine. Telefon 3-06-13. (16915)
- Vind mașină de scris portabilă, marcă germană. Telefon 7-68-41. (16779)
- Vindem: sobă, reșou electric și rame antice pentru tablouri în ulei. Telefon 3-35-44. (16920)
- Vind casă cu confort în Apahida și parcele de 300 mp teren în Băile Herculane. Informații: la telefon 4-21-56, după ora 18. (16791)
- Vind plăci prefabricate beton armat și una bucată tub asbobiment. Telefon 2-88-24, între orele 20-21. (16790)
- Vind televizor color Grundig, diagonală 62 cm. Telefon 4-81-00. (16788)
- Vind cojoc „Favior”, mărimea 48, nou. Telefon 6-70-84. (16923/A)
- Vind casă proprietate cu grădină în Sălicea nr. 35. (16924)
- Vind, convenabil, Dacia 1310, fabricația 1984. Telefon 1-97-01, între orele 17-19. (16929)
- Cumpăr failanță roz. Telefon 7-36-60, după orele 20. (16656)
- Cumpăr chiuveță fontă sau inox, nouă. Telefon 6-70-84. (16923)
- Vind: televizor color „Universum”, aparat marit foto, „Fiedhorn”. Telefon 4-52-19. (16935)
- Vind „Tauredon” (pentru pollartrită). Telefon 3-48-20, după ora 20. (16938)
- Cumpăr convertor pentru recepție satelit. Telefon 3-85-07. (16812)
- Cumpăr Aro 10 (4X4) nou. Plătește în lei sau valută. Telefon 4-75-78, orele 9-12. (16813)
- Vind Skoda 120 L, sau schimb cu microbuz. Telefon 6-37-42. (167)

SCHIMB LOCUINTA

- Schimb apartament ICRAI, 2 camere decomandate, confort I, Zorilor, cu apartament 3 sau 4 camere. Prefer Zorilor sau Plopilor. Telefon 2-14-87 sau 2-40-03. (16816)
- Schimb apartament 2 camere, ultracentral, cărămidă, bloc OJT, ICRAI, cu casă cu grădină și vind rochie mireasă nr. 44-46, import. Relații: telefon 7-98-20, după ora 20. (16928)

INCHIRIERI

- Inchiriez (cumpăr) spațiu comercial central; eventual ofer 2 camere ICRAI. Telefon 3-35-61. (16657)
- Dau urgent în chirie apartament 2 camere. Telefon 5-45-93. (16905)
- Dau în chirie pentru o fată, apartament mobilat, ultracentral cu telefon. Plata în valută. Telefon 4-70-21. (16941)
- Dorim gazdă cu pian lângă Liceul de muzică (centru). Telefon 966/3-49-44, Arad. (16942)

PIERDERI

- Pierdut contract de închiriere pe numele Cosma Ioan. Îl declar nul. (131)
- Pierdut contract de închiriere 445, pe numele Mușeu Dumitru. Îl declar nul. (135)

DIVERSE

- Angajăm femeie serioasă pentru îngrijire copil 1 an. Telefon 1-55-81. (16527)
- Confectionez jaluzele din material plastic diferite culori și rulouri din lemn și plastic. Telefon 6-39-34. (16335)
- Întreprindere mică comercială doresc colaborare cu întreprindere mică comerț import-export și alte întreprinderi particulare. Telefon 3-75-86, orele 16-22. (16800)

• Repar acoperișuri tablă și țigla la case. Calea Florești nr. 81, bloc V 5, sc. 10, ap. 262. (16785)

• Filmez pe casetă video nunți, botezuri, diferite ocazii. Cumpăr M. 7. Telefon 6-44-78. (16933)

• Anunțăm deschiderea grădiniței particulare franceze din str. Căliman nr. 12 — zona Piața 14 Iulie. Informații: telefon 8-06-58, sau 8-96-90. (16803)

DECESE COMEMORARI

• Un pios omagiu la șase luni de la trecerea în eternitate a scumpului nostru soț, tată, socru și bunici **ALEXANDRU UIFALEAN**. Familia.

• Pios omagiu de prețuire și veșnică amintire la împlinirea unui an de la trecerea în eternitate a iubitului nostru soț și tată **MANASIE NEAMȚIU**. Amintirea sa rămâne vie în inimile noastre. Soția și fiica. (16973)

• Se împlinesc șase săptămâni de la decesul scumpului nostru soț, tată, bunici **IOAN CHIRA**. Parastasul va avea loc duminică, 26 august, ora 12, la biserică de pe B-dul Eroilor. Familia îndurerată. (16645)

• Azi, 23 august, 1990, se împlinesc 6 săptămâni de când a plecat dintre noi iubitul nostru soț, tată, socru, bunici și străbunici **ISAILĂ GLIGA**, din Moclu. Ne doare lipsa ta, ne dor inimile și sufletele. Să-l dea Dumnezeu odihnă pe măsura sufletului său curat. Parastasul va avea loc în data de 26 august, la biserică din Someșeni. Soția Nastasia și cei 6 copii cu familiile. (16774)

• Mulțumim celor care au fost alături de noi la despărțirea de iubitul nostru soț și tată dr. **ION BOSICA**. Familia. (16733)

• Sintem alături de familia dr. Mariana Bircea în marea durere datorată pierderii tatălui și buniciiul drag. Sincere condoleanțe. Asociația de locatari strada Donath 117. (16794)

• A trecut un an de mare tristețe de la dureroasa despărțire de buna noastră soție, mamă, soacră și bunică **CAROLINA BELDEAN**, din Cojocna. Sufletul ei bun și drag nu-l vom uita niciodată. Comemorarea duminică, 28 august 1990. Familia îndurerată. (16804)

• Un gând pios celor trecuți în eternitate, părinții **IOAN** și **SUSANA CORPODEAN**. Frații Iuonaș, Nicolae, Petru și Dumitru. Parastasul la biserică ortodoxă Cojocna. Îndurerată familia. (16817)

• Cu durere în suflet anunțăm înțetarea din viață a scumpului noastre soții, mame, soacre și bunici **IRINA DAVID** în vîrstă de 64 ani. Înmormintarea va avea loc sîmbătă 25 august 1990, ora 13 în localitatea Șolmenl. Familia îndoliată. (16834)

• Sincere condoleanțe colegel noastre **Pikulski Ana**. Colegii de la L.C.C.F. (16830)

• Mulțumim din inimă tuturor celor care prin prezență, ajutor material ori prin exprimarea compasiunii au fost alături de noi cu prilejul despărțirii neuitatului nostru soț și tătice, **IOSEV HACICU**. Soția Maria și copiii Alina și Lucian. (16795)

• S-au scurs șase săptămâni de când au trecut în neființă scumpulii noștri copii **SANDOR** și **DANA SZIGETI** născuți Cătană. Însușindu-ne pe vezi nemîngiații. Flori și lacrimi din partea copiiiilor Daniel și Adrian, părinților Iustina și Eugenia, surorii Monica cu familia și Sorina. (16833)

• Cu inimile zdrobite de durere ne despărțim de scumpa noastră mamă văduva **ILEANA ORZA** (născută Marian — comuna Feleacu). Înmormintarea va avea loc la cimitirul Central. Familia. (16849)

• Sincere condoleanțe prietenilor noștri, familia Ing. Bazil Boldur, pentru ireparabila pierdere. Familia Dănescu. (16801)

• Cu durere anunțăm înțetarea din viață a scumpului nostru fiu, frate, unchi și nepot **POP VASILE** (doctorul) în vîrstă de 37 ani din Șardu. Înmormintarea va avea loc sîmbătă, 25 august, ora 13 în localitatea Șardu. (16828)